

LO CANYERET

col·legi de l'advocacia de lleida · núm. 118 · agost 2024



FESTA D'ESTIU

DIA DE LA JUSTÍCIA GRATUÏTA



IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE LLEIDA

Edita

Col·legi de l'Advocacia de Lleida

Pl. Sant Joan, 6-8, 1r – 25007 Lleida
Tel. 973 23 80 07 – Fax 973 23 03 76
canyeret_cr@advocatslleida.org
http://advocatslleida.org

Director

Josep Corbella i Duch, advocat

Consell de Redacció

Josep Corbella i Duch, advocat
Neus Bellera Fondevilla, advocada
Ramon Forteza Colomé, advocat
Marc García Ramón, advocats
Simeó Miquel Roé, advocat
Enric Rubio Gallart, advocat

Consell Editorial

Antonieta Martí Teruel, degana
María Lucía Jiménez Márquez,
presidenta Audiència Provincial Lleida
Jorge Lucía Morlans, fiscal en cap Lleida
Antoni Vaquer Aloy, catedràtic dret civil UdL
Ana M^a Romero Murillo, professora dret
del treball UdL

Col·laboradors

Francesc Xavier Alonso i Latorre, advocat
Génesis Alvarado Calle, assessor jurídic
Josep Ma Balasch Mateu, advocat
Marta Bergadà Minguell, advocada
Pau-Oriol Cosialls Perpinyà, graduat en dret
Isabel Melchor Pena, advocada
Simeó Miquel Roé, advocat
José Luis Rodríguez García, advocat
Borja Solans Casas, advocat
Montse Amorós Julvez

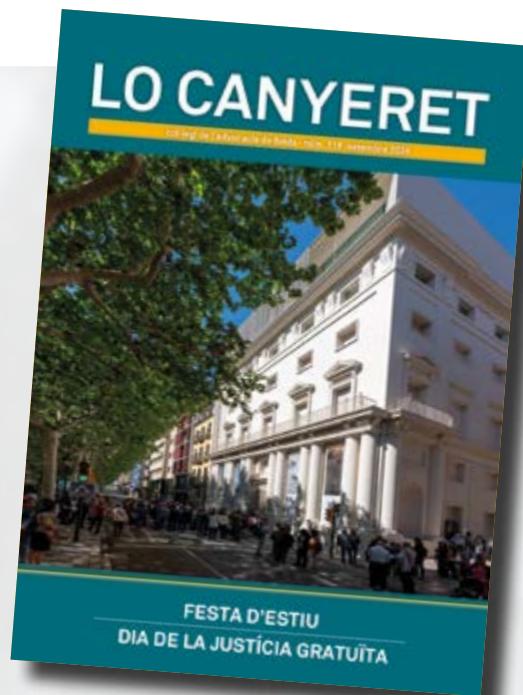
Impressió | Departament de publicitat



Tel. 93 799 07 07
Edicions MIC www.revistesamida.cat

Dipòsit Legal: L-203-1998

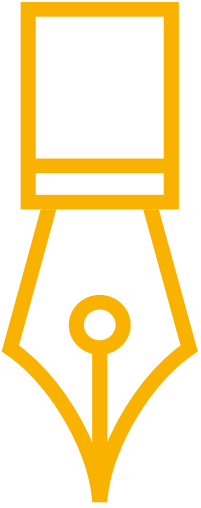
LO CANYERET no es fa responsable de les opinions expressades pels col·laboradors en els escrits signats. Tots els drets reservats. Ni la totalitat ni part d'aquesta revista pot reproduir-se o transmetre's per cap procediment electrònic o mecànic, sense permís previ i per escrit del Col·legi de l'Advocacia de Lleida. L'autor o autors dels treballs presentats conservaran la propietat intel·lectual dels mateixos, cedint en exclusiva a la revista LO CANYERET el dret d'explotació de l'obra.



MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida
(Foto: Jordi V. Pou)

Sumari

• Carta de la degana	3
• Editorial	4
• De la fiscalitat de les minves patrimonials a la vista de la STS de 12 d'abril de 2024 Francesc Xavier Alonso i Latorre	5
• ¿Cuál es el domicilio del deudor a efectos de competencia territorial del juzgado del concurso? Génesis Alvarado Calle	9
• ¿Cuáles son los efectos de la exoneración del deudor principal sobre el fiador, el avalista y el hipotecante no deudor? Marta Bergadà Minguell	11
• El sorgiment de noves regulacions municipals Pau-Oriol Cosialls Perpinyà	13
• La responsabilidad patrimonial del Estado y la plusvalía municipal: un análisis de los casos de indemnización. Isabel Melchor Pena	24
• RESSEGUINT ELS DIARIS OFICIALS	26
• DIA DE LA JUSTÍCIA GRATUÏTA	27
• FESTA D'ESTIU	28
• ADVOCACIA JOVE Nova Junta Directiva	29
• ACTIVITAT COL·LEGAL	30
• CENS COL·LEGAL	34
• REGISTRE DE SOCIETATS PROFESSIONALS	34
• EL NOSTRE COL·LEGI EN LA HISTÒRIA Antoni Aige Pascual, degà del nostre Col·legi entre els anys 1963 i 1969. Simeó Miquel Roé	35
• EL NOSTRE COL·LEGI ESCRIUEN Misteris de l'Art: El primer tractat de pau documentat Josep Ma Balasch Mateu	36
• Azorín. José Luis Rodríguez García	38
• SAPS QUÈ?	39
• HUMOR JURÍDIC	40



Hem deixat endarrere l'agost, mes en el qual l'advocacia i la procura habitualment **desconnectem de les nostres obligacions professionals atesa la inhabilitat a efectes** processals, tot i que amb excepcions que fa que la desconexió per algunes persones no sigui ben bé una realitat.

Només començar aquestes merescudes vacances, el dia 2 d'agost ens trobem amb l'aprovació de la Llei Orgànica 2/2024, d'1 d'agost, de representació paritària i presència equilibrada de dones i homes (BOE 186 de data 02/08/2024) que va entrar en vigor el 22 d'agost.

Aquesta llei representa un pas més en la lluita per la igualtat de gènere; responent als compromisos adquirits en el marc de la Unió Europea (transposició de la Directiva (UE) 2022/2381); i procurant la transformació en els òrgans de decisió de diverses institucions per tal d'avançar cap a la real presència equilibrada de dones i homes. L'objectiu és garantir l'accés a la representació indistintament del gènere i procurar així revertir una situació històrica d'estancament vers les dones en els processos de decisió tan importants i que afecten el conjunt de la societat com les qüestions polítiques, econòmiques o socials.

En aquesta ocasió, cal destacar que d'entre les institucions que es reformen es troben els col·legis professionals (institucions sovint no incloses en els debats públics, però que tenen un paper fonamental en la regulació d'algunes professions, l'ordenació del seu exercici, la seva representació col·lectiva i la defensa dels assumptes del seu interès) mitjançant la modificació dels articles 5, 11 i 15 de la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre Col·legis Professionals.

Tot i que no estigui vigent l'exigència prevista en aquesta nova llei orgànica, i sense encara modificació de la Llei catalana 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals, creiem oportú començar ja a treballar en el compliment dels objectius i adoptar aquelles mesures en pro del principi d'igualtat i representació equilibrada que siguin necessàries en el nostre II-llustre Col·legi.

I és que la lluita per la igualtat de tracte i la no discriminació ens interpel·la a tothom, en totes les esferes. Cal recordar que ara com ara convivim amb notícies estremidores que no poden ser obviades i respecte de les quals cal tenir sensibilització, autocrítica i reflexió per millorar com a societat, comunitat i individus. No parlem només de la violència més extrema i física com els feminicidis que periòdicament ens traslladen els mitjans (o assistim); sinó d'aquelles decisions públiques que despullen a les dones dels seus drets (a vegades fins al punt d'arrancar quelcom tan innat en un ésser -viu, no sols humà- com és el seu so, tan sols fa uns dies, a Afganistan; però també el fet de sentir cantar un alcalde en la festa major la cançó d'un abús a una nena); així com d'aquell gest poc innocent, potser sota el pretext de "ser graciós", d'aquella persona coneguda (i reconeguda socialment com a bondadosa o "normal"), inclús familiar, que amaga un abús infantil o d'un adult.

Ja siguem part d'un grup social tradicionalment discriminat o no ho siguem, podem practicar empatia i deixar de tolerar aquests comportaments.

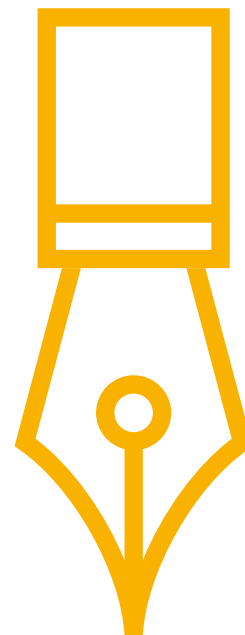
En acabar aquestes anhelades vacances, seguim amb les novetats: celebrem que per fi hi hagi un nou titular de la presidència del Consell General del Poder Judicial: Isabel Perelló, catalana i que per primera vegada, des de 1812, ostentarà el càrrec una dona. No obstant això, hem advertit que la composició d'aquest òrgan tan important no compta amb la presència de professionals de l'advocacia entre els vocals de procedència no judicial, fet que considerem empobreix la seva diversitat i representativitat en el món judicial.

I per cloure la carta, volia fer esment del reconeixement que el Col·legi va dur a terme al company Amadeo Blasco Gali i la companya Antonia Boncompte Bernaus per la seva dedicació al Torn d'Ofici, tot gaudint de la Festa d'Estiu.

Us encoratgem a què assistiu a aquests esdeveniments i que aporteu la vostra opinió per promoure la cohesió del conjunt de membres que formem el Col·legi més enllà dels passadissos de les administracions de justícia, les sales de vista o els despatxos per reunions. En aquesta ocasió, a la Festa d'Estiu, vam poder millorar el nostre bagatge musical amb un divertit bingo musical organitzat pels Joves advocats i advocades!

Bon retorn de l'estiu.

Antonieta Martí i Teruel
Degana



Aquest mes d'agost començava amb la publicació al BOE de la Llei Orgànica 2/2024, d'1 d'agost, de representació paritària i presència equilibrada de dones i homes, i, immediatament, els mitjans de comunicació assenyalaven que la nova disposició, per error, deixava sense protecció, i facilitava la rescissió del contracte, dels treballadors que demanaven una reducció de jornada per atendre familiars malalts i/o hospitalitzats.

I, una altra vegada, el legislador ens ha decebut palesant una actuació precipitada i poc curosa.

Les contínues modificacions legislatives, així com els errors en la redacció dels texts legals en dificulten la seva comprensió i aplicació, i fan encara més complexa la funció d'assessorament i consell pròpia de l'advocacia.

Cal esmenar els errors del passat, i, al mateix temps, demanar al legislador un esforç que porti a la promulgació de normes més clares, senzilles, comprensibles i en plena harmonia amb el tronc normatiu existent i consolidat, evitant contradiccions així com la creació de buits i incerteses que generen inseguretat.

En començar un nou curs, demanem rigor i claredat al legislador per a progressar en el camí de la seguretat jurídica.

El Consell de Redacció

canyeret_cr@advocatslleida.org

DE LA FISCALITAT DE LES MINVES PATRIMONIALS A LA VISTA DE LA STS DE 12 D'ABRIL DE 2024

UNA SALUS VICTIS, NULLAM SPERARE SALUTEM¹

Francesc Xavier Alonso i Latorre
Advocat

Tot fullejant la jurisprudència especialitzada tocant a quines matèries qualsevol lletrat vulgui tenir actualitzada, patent i vigent notificació al cas, topem amb una més que recent resolució judicial dictada per la més Alta instància –Tribunal Suprem– STS de data 12 d'abril de 2024², amb relació als guanys i pèrdues patrimonials; pel que s'escau a Donacions per a ser més exactes.

Nogensmenys, la Sala ha tingut a bé posicionar-se al respecte de la interpretació de la LIRPF (Llei 35/2006 28 novembre)³, guanys i pèrdues patrimonials per anar acotant, relatiu al concepte jurídic dels anteriors; art. 33.5 c quin punt 5 diu:

GUANYS I PÈRDUES PATRIMONIALS

Article 33 Concepte

1. Són guanys i pèrdues patrimonials les variacions en el valor del patrimoni del contribuent que es posin de manifest en ocasió de qualsevol alteració en la composició d'aquell, llevat que per aquesta Llei es qualifiquin de rendiments.

... ..

5. No es computen com a pèrdues patrimonials les següents:

- a) Les no justificades.
- b) Les degudes al consum.
- c) Les degudes a transmissions lucratives per actes entre vius o a liberalitats.

d) Les degudes a pèrdues en el joc obtingudes en el període impositiu que excedeixin dels guanys obtinguts en el joc en el mateix període.

En cap cas es computen les pèrdues derivades de la participació en els jocs als quals es refereix la disposició addicional trenta-tresena d'aquesta Llei.

e) ...

La referida Sentència –quina ara resseguirem amb especial deteniment– ve a cloure que “no és procedent computar les pèrdues patrimonials declarades degudes a transmissions lucratives per actes «inter vivos» o «liberalitats», fins i tot quan en unitat d'acte es computin els guanys patrimonials també declarats, derivats del mateix tipus de transmissions”.

En aquest sentit, textualment podem llegir en la Fonamentació Jurídica de la referida Sentència que:

TERCER: Criteri interpretatiu de la Sala:

4. En el cas examinat, una lectura literal del precepte al cas resultarà acord amb la seva interpretació finalista, història i sistemàtica de la norma.

En efecte, el tarannà de l'art. 33.5c LIRPF és clar a l'assenyalar que les “pèrdues patrimonials”⁴ produïdes per transmissions lucratives «inter vivos» no es computaran com a tals a l'IRPF. Això comporta que el legislador està exclouent expressament de la integració en la base imponible del transmissor les pèrdues patrimonials regulades a la Llei, que, com a resultes dels arts. 34 i 36 LIRPF, són aquelles que es produeixen per la diferència entre el valor a efectes de l'ISD i el valor d'adquisició del bé transmès.

1 «Una salus victis, nullam sperare salutem» “L'única esperança per als vençuts és no esperar cap salvació”; o potser sí. LLATINISMES (educacioidigital.cat)

2 STS 12/04/24: STS 616/2024, 12 de abril de 2024 - Jurisprudència - VLEX 1033524127

3 Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques: Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de (juridicas.com)

4 Pèrdues patrimonials: art. 33 Llei 35/2006 LIRPF de data 28 de novembre: Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de (juridicas.com)

La diferenciació que fa la Sala d'instància –continua dita resolució judicial; resseguint la postura del TEAR de València en la seva resolució de 30 de setembre de 2019⁵– entre «pèrdua econòmica» i «pèrdua fiscal» no troba suport en la Llei 35/2006, doncs, tal com exposà el TEAC en la seva resolució de 31 de maig de 2021, RG 3746/2020⁶, dictada com a conseqüència d'un recurs extraordinari d'alçada per unificació de criteri interposat el director del Departament de Gestió Tributària de l'AEAT, “la LIRPF només contempla el concepte fiscal de «pèrdua patrimonial»: de tal manera ho defineix en l'art. 33, denominant-ho pèrdua patrimonial, alhora que ho delimita tot establint com ha de determinar-se el seu import, en els seus arts. 34 a 36 LIRPF; i, un cop determinat aquest import, si és procedent d'una transmissió lucrativa «inter vivos», ho exclou del còmput en el seu apartat 5c) si resulta una «pèrdua patrimonial», però no si resulta un «guany patrimonial»” (remetent-nos, un cop més, al reiterat art. 33 Llei 35/2006 LIRPF).

S'adverteix doncs –assenyala– que els termes de l'art. 33.5c LIRPF, posats en connexió amb els arts. 34 i 36 LIRPF, són concloents a l'excloure del còmput de la base imposable de l'IRPF les “pèrdues patrimonials degudes a transmissions lucratives per actes «inter vivos».

“Una visió de caràcter més històric i sistemàtic de la norma examinada recolzaria les nostres consideracions”, diu la Sala; si bé podríem arribar a discrepar com més endavant indicarem remetent-nos al parer de TEAR i TEAC discrepant al cas.

Tanmateix –tornant a la STS 12/04/24 i pel que toca a la qüestió interpretativa plantejada en la Interlocutòria d'admissió d'aquella– prossegueix la Sala per puntualitzar que “amb les consideracions efectuades en els fonaments anteriors, estem en disposició de donar resposta a la qüestió d'interès cassacional”.

“La resposta a la referida qüestió de conformitat amb el que s'ha raonat –puntualitza– ha de ser una lectura de l'art. 33.5 c de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'IRPF, no sent procedent computar, a efectes d'aquest impost, les pèrdues patrimonials declarades degudes a «transmissions lucratives» per actes «inter vivos» o «lliberalitats»: encara que –aquí, entenem, rau l'excentricitat de la norma o la seva interpretació– en unitat d'actes computin els «guanys patrimonials» també declarats, derivats d'aquest tipus de transmissions (...).”



De la simple lectura dels raonaments de la Sentència que aquí es comenta –STS 12/04/24 ROJ STS 2004/2024⁷– relativa a l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques en el sentit d'una visió finalista i teleològica dels seus preceptes –tot posant especial relleu en les disposicions relatives als conceptes de «guanys i pèrdues patrimonials», art. 33 i concordants de la referida norma 35/2006– en concret; entreveiem una certa deriva, gairebé desviació, divergència o fissura –de caràcter arbitrari, fins i tot– entre les diferents branques del Dret.

Així doncs, si bé podríem prendre com a “dogma civil” que tota mena de donació comporta –al mateix temps i de forma lògica o raonable– un empobriment del donant i, alhora, també un enriquiment del donatari dins de l'esmentat àmbit o òrbita del Dret Civil; constatem que no

⁵ Resolució de TEAR València 46/02631/2017/00/00, 30-09-2019 - Iberley

⁶ Resolució de TEAC 3746/2020, 31-05-2020 - DYCTEA (hacienda.gob.es)

⁷ STS 12 d'abril de 2024 ROJ 2004/2024:

Impuesto sobre la renta de las personas físicas - 1 | CENDOJ : Buscador del Sistema de Jurisprudencia (poderjudicial.es)
NEO - Lefebvre (elderecho.com)



succeiria el mateix dins de l'esfera del Dret Fiscal o Tributari. Per tant, si prenem l'anterior interpretació respecte de les normes d'aplicació referides en el decurs de la present nota –LIRPF 35/2006³, reiterada al present– les esmentades pèrdues, quines apareguin o sorgeixin com a causa i conseqüència de «transmissions lucratives» per actes «inter vivos» o «liberalitats», mai podran determinar una «pèrdua patrimonial», fins i tot encara que en unitat d'acte també es computin «guanys patrimonials». “Com diu?!!”

Tanmateix, si bé podria semblar que, més enllà de cert desconcert i sorpresa, no hem aportat ni un bri d'optimisme al cas ni, tampoc, cap solució màgica; sempre està bé saber on som, cap a on anem i més important, ja no d'on venim (més o menys es pot intuir) sinó d'on ens en podem venir les fuetades administratives o institucionals quines posin fi a qualsevol opció a reduir la nostra càrrega fiscal. Però com tot en Dret, donem una opció a una segona lectura de les dites resolucions.

No ens precipitem i no ens posem derrotistes. La mateixa Sentència, posada en connexió amb la resolució del TEAR de València de data 30 de setembre de 2019⁸ quina ara rescatem i a la que fem esment; també podria mirar d'interpretar-se des d'un caire més optimista; seria això possible? Entenem que, si bé sembla difícil, tampoc caldria descartar-ho de pla.

Així doncs, potser hi ha raó per a l'esperança donat que, en virtut de l'esmentada resolució del TEAR⁵ de València també podria donar peu, fins i tot, a la possibilitat que es computés una eventual pèrdua patrimonial en la declaració de l'IRPF. Intentarem raonar aquest optimista encaix de la norma.

En una lectura més acurada, pausada o teleològica del contingut de la resolució aquí examinada; podríem considerar que el Tribunal –impedint el còmput de les “pèrdues per donacions” en valorar l'art. 33.5c LIRPF– el que realment està exclouent de computar com a pèrdua a l'IRPF és la “pèrdua patrimonial econòmica”; això és la “disminució manifestada en el patrimoni del donant com a causa i conseqüència de l'alteració en el valor del bé donat –entenent aquesta com la minva en el patrimoni del donant com a conseqüència d'aquesta operació lucrativa de donació– però, tanmateix, i ni que pugui arribar a semblar antagònic i sorprenent, podríem entendre, alhora, que la norma tampoc exclouria de cap manera el còmput de la “pèrdua patrimonial fiscal”, entesa com la generada o manifestada per la diferència de valor d'adquisició i el de donació del bé objecte de l'operació lucrativa. Visió “maquiavèlica”⁹?; però així seria el Dret, oi?: entestat a retòrcer la interpretació de les lleis, tot obviant escrúpols a fi de validar el sentit de la norma que més afavoreixi els interessos del contribuent.

Per tant, recolzats en un possible canvi de criteri –forçat, cert; però en tot cas viable– en contra del propi de la Direcció General de Tributs i de l'AEAT; podríem defensar de forma prou lògica que, quan es dona un bé, el patrimoni del donant ha disminuït en el valor del bé que s'ha donat (minva patrimonial quina semblaria quedar vedada per l'art. 33.5c en la visió primigènia del mateix); no essent l'anterior tampoc obstacle (aquí rauria el “quid”) per a que el donant no es pugui computar una “pèrdua fiscal” per la “diferència entre el valor del bé donat i el seu valor d'adquisició amb relació al propi bé”, podent –per tant– computar la corresponent “pèrdua patrimonial soferta” en la seva declaració de l'IRPF.

Aquesta enrevessada lectura de la Resolució del TEAR de València que, guaita, sí que ens interessa, 30/09/19⁸, podria resultar cabdal per qualsevol contribuent que, en l'actualitat, estigui essent objecte de comprovació per l'Agència Tributària pel fet d'haver-se computat una “pèrdua patrimonial” per una donació i, alhora, es vegi compel·lit a tributar per un eventual guany patrimonial conseqüència de la mateixa i sense poder minvar-la en l'import d'una eventual

8 Resolució TEAR 30 setembre de 2019: Resolució de TEAR Valencia 46/02631/2017/00/00 del 30-09-2019 - Iberley

9 maquiavèlic: de Maquiavel, catalanització del nom de Niccolò Machiavelli (1469-1527), polític i escriptor florentí, forjador d'una teoria política basada en l'absència d'escrúpols. maquiavèlic | diccionari.cat.

pèrdua generada per la pròpia operació lucrativa; ja que –en qualsevol dels casos– restant la seva actuació recolzada per la Resolució d'un TEAR⁸ i, fins i tot, considerant que una instància superior rebutgi la seva lectura de l'art. 33.5c LIRPF, s'exclouria de qualsevol de les maneres la imposició d'una eventual sanció pel fet d'haver-se adequat la seva actuació com a contribuïent d'acord amb una apreciació raonablement fonamentada de l'IRPF, emparada pel TEAR de València⁸, a més.

Ara bé, si bé els raonaments continguts al cos del present podrien animar-nos a intentar defensar o refusar, segons el cas, el còmput de la “pèrdua patrimonial” –a fi i efecte del càlcul final de la base imposable a efectes de l'IRPF– generada per una donació; tampoc podem obviar que resulta prou probable que la Resolució del TEAR –València⁸ en aquest cas– hagi estat o bé sigui objecte de recurs i esdevingui, a continuació, el Tribunal Econòmic-Administratiu Central quin fixi el criteri tot indicant si estem, o no, front un canvi de criteri que vincularia a tots els Organismes de l'Administració Tributària; resta tot per decidir i veure.

Reprement la saviesa dels clàssics i ja per cloure aquesta nota, tot suposant que aquesta darrera interpretació –més optimista– del parer del TEAR de València⁸ no fos, al cap i a la fi, possible per no ser validada pel TEAC; no ens quedaria altra opció que fer nostres les paraules del poeta Horaci qui, exaltant la grandesa i l'honrós sacrifici que suposa morir per la pàtria, ens recordava «dulce et decorum est patria mori»¹⁰.

Tanmateix, i en qualsevol cas, rellegint els versos en llengua itàlica del poeta romà Virgili¹¹; sempre ens queda el mínim cònsol –essent coneixedors i conscients des de quina banda ens pot venir la plantofada fiscal– que: “Felix qui potuit rerum cognoscere causas”¹² o bé: feliç qui ha pogut conèixer la causa de les coses; tot i que aquesta ens mena, com gairebé sempre, a no poder esmunyir-nos de la pressió fiscal a quina vivim sotmesos.

Quina fatalitat: no som ningú; «Oh tempora, Oh mores», o bé “oh, quins temps; oh, quins costums”, rellegint a Ciceró¹³; alhora que repescant el saber de les nostrades locucions itàliques.

Al cap i a la fi, tot semblaria estar lligat i tenir una connexió còsmica final (certament burleta i irònica al mateix temps) perquè, atès que si ens posem solemnes i gosem recuperar l'obra de Dante Alighieri la Divina Comèdia¹⁴, veurem que no és altre que el mateix poeta Virgili qui ens guia i mena a través de l'infern i del Purgatori; són els il·lustrats itàlics qui ho asseguren, no pas qui sota-signa.

Valoració jurídica que aquí deixem a tall de breu pinzellada; quina anàlisi en major profunditat reservem per a companys més informats al respecte; tot salvant, com sempre, qualsevol altre posicionament en la matèria millor emparat en Dret.

Lleida, maig de dos mil vint-i-quatre.



¹⁰ «Dulce et decorum est pro patria mori» és una frase utilitzada a l'antiga Roma provinent de les Odes, un poema líric escrit per Horaci. La seva traducció al català seria: «Dolç i honorable és morir per la pàtria». La frase ha tingut un ús comú en diferents circumstàncies al llarg de la història moderna; aquí la podem aplicar tot subjugant es nostres benestar i equilibri patrimonial al confort i descans dels cabals públics a cop il·lustrats per la gestió que en fan els nostres governants.

¹¹ Virgilio - Editorial Renacimiento / Biografía de Virgilio (biografiasyvidas.com).

¹² «Felix qui potuit rerum cognoscere causas» Vers núm. 490 del Llibre II “Geòrgica” de Virgili, any 29 abans de Crist; quin text íntegre resa: «Felix qui potuit rerum cognoscere causas; atque metus omnes, et inexorabile fatum; subjecti pedibus, strepitumque Acherontis avari» o bé «Qui ha sabut conèixer les causes de les coses és feliç; i ha posat sobra els seus peus tota la por, i el destí implacable, i el soroll de l'avarícia d'Aqueronte»; lleixi's si així els hi escau, “Aqueronte” pel nostre legislador i la “racionalitat” que se li presumeix.

¹³ «Oh tempora, Oh mores»; locució llatina que es pot traduir com: «**Oh**, quins temps; **oh**, quins costums!». Història de Roma en còmic, p. 296, Ciceró.

¹⁴ «Dante Alighieri» batejat Durante di Alighiero degli Alighieri, fou un poeta i escriptor italià, conegut per escriure la “Divina Comèdia”, obra capital en la transició del pensament medieval a renaixentista i un dels màxims exponents de la literatura universal.

¿CUÁL ES EL DOMICILIO DEL DEUDOR A EFECTOS DE COMPETENCIA TERRITORIAL DEL JUZGADO DEL CONCURSO?

Génesis Alvarado Calle

Asesor jurídico en *Bergadà Abogados*

El cambio reciente no es impedimento para que la competencia territorial del procedimiento concursal de una persona física no corresponda al juzgado del lugar donde reside actualmente

El concepto de domicilio juega un papel crucial en el ámbito jurídico, especialmente en lo que respecta a la competencia territorial de los juzgados.

Al decidir acogerse a la Ley de la Segunda Oportunidad, se debe tener claro que el domicilio del deudor tendrá un papel clave a la hora de establecerse dónde debe llevarse a cabo un proceso legal como el que nos concierne.

Pero, ¿qué debemos considerar como domicilio? El artículo 40 del Código Civil define, a efectos generales, el domicilio de una persona natural como su lugar de residencia habitual, el cual tomaremos como base a fin de ejercer nuestros derechos y cumplir con nuestras obligaciones civiles.

Una vez sabemos dónde se establece el domicilio del deudor podremos determinar la competencia del juzgado que ha de conocer el concurso de éste.

Según el artículo 45 del Texto Refundido de la Ley Concursal:

La competencia para declarar y tramitar el concurso corresponde al juez en cuyo territorio tenga el deudor el centro de sus intereses principales.

Y continúa definiendo el centro de intereses principales como:

El lugar donde el deudor ejerce de modo habitual y reconocible por terceros la administración de tales intereses.

Además, este mismo artículo, en su apartado segundo, deja en claro que, en el caso de una persona jurídica, se presume que:

El centro de sus intereses principales se halla en el lugar del domicilio social.

Sin embargo, cuando hablamos de una persona física no empresaria, el criterio a seguir conforme a la competencia

del juzgado que debe llevar el procedimiento concursal del deudor en cuestión se torna un poco más controvertido debido a que la ley no lo especifica con claridad.

Para poder darle un poco de luz a este asunto, podemos fijarnos en la jurisprudencia. En este sentido, en el Auto del Tribunal Supremo de 18 de enero de 2017 (Rec. 1019/2016) se establece que, salvo prueba en contrario, se presume que el centro de intereses principales de una persona natural debe fijarse en su lugar de residencia habitual.

Este Auto sostiene que el hecho de que una persona trabaje por cuenta ajena en un lugar diferente al de su residencia habitual no es motivo suficiente para considerar a dicho lugar como su centro de intereses principales.

Un ejemplo adicional a esta situación podría ser una persona que teletrabaja la mayor parte de tiempo, ya que su domicilio puede estar en Lleida, pero estar contratado en una empresa de Valencia, por lo que el centro de intereses de su puesto de trabajo podríamos localizarlo en esta última.

El criterio expuesto se apoya en el Reglamento UE 2015/848, en el cual se establece que esta presunción solo se aplica si la residencia habitual no ha sido trasladada a otro Estado miembro en los seis meses anteriores a la solicitud de apertura de un procedimiento de insolvencia.

Ahora bien, esta condición nos hace trasladarnos nuevamente al artículo 45 TRLC. En su apartado segundo, se añade que:

Será ineficaz a estos efectos el cambio de domicilio inscrito en el Registro mercantil dentro de los seis meses anteriores a la solicitud del concurso, cualquiera que sea la fecha en que se hubiera acordado o decidido.

Sin embargo, esta ineficacia es aplicable, según específica este artículo, a la persona jurídica, por lo que una vez más volvemos a encontrarnos ante la misma pregunta: ¿Este criterio es aplicable también a la persona física no empresaria?

La ineficacia del cambio de domicilio por parte del deudor en el margen de tiempo de seis meses no deja de ser una res-

tricción a un derecho fundamental como es el elegir libremente el lugar de residencia, pero justificada bajo la finalidad de evitar posibles fraudes relacionados con la elección de la jurisdicción territorial más favorable.

No sería descabellado que una persona física no empresaria pueda intentar, también, optar por cambiar su lugar de residencia en busca de que su procedimiento concursal quede bajo la jurisdicción de juzgados que tengan un criterio más beneficioso con respecto a la Ley de la Segunda Oportunidad. A este fenómeno se le denomina “foroshopping”.

Esto nos llevaría a la misma postura, por lo que podemos pensar que la restricción referente al cambio de domicilio de una persona jurídica podría extrapolarse también al de una persona natural no empresaria.

Ahora bien, siguiendo este criterio, podemos acabar cuestionándonos qué sucede si el domicilio del deudor ha cambiado en los últimos seis meses.

¿Debemos esperar a que pasen seis meses desde el cambio de domicilio para poder acogernos a la Ley de la Segunda Oportunidad?

Sabemos que todas las personas no se encuentran ante la misma situación. Cada caso tiene sus particularidades. Si el objetivo de determinar el domicilio del deudor, cumpliendo con la restricción establecida, es evitar que exista un posible fraude, nuestro objetivo entonces será probar que nuestras razones se alejan de este supuesto.

Por consiguiente, si estamos ante una situación de cambio domiciliario reciente, deberemos justificar muy bien los motivos que han dado lugar a este suceso.

Por ejemplo, una persona que, debido a acumular una gran cantidad de deuda, no ha podido hacer frente a los gastos que conlleva el pago de un alquiler en los últimos meses, por lo que no le queda más remedio cambiar su domicilio por otro que suponga un gasto inferior.

El cambio de domicilio encuentra su razón de ser en la propia situación personal y económica del deudor.

Otro ejemplo podría ser el de un matrimonio que decide divorciarse, por lo que uno de los dos cambia su lugar de residencia habitual a raíz de esta separación.

Y así, un número indeterminado de motivos por los que una persona puede cambiar de domicilio y que, bien invocados, no tienen por qué ser considerados fraude ni afectar a la competencia territorial del juzgado encargado del concurso.

Sin embargo, la necesidad de demostrar que el cambio de domicilio de una persona física no se ha hecho con ánimo cometer fraude se ha convertido en un movimiento innecesario a la hora de solicitar la apertura del concurso.

El reciente Auto del Tribunal Supremo de fecha 5 de marzo de 2024 (Rec. 366/2023), acuerda que:

La tramitación del procedimiento concursal corresponde al juez de lo mercantil en cuyo territorio tenga el deudor el centro de sus intereses principales.

Y, además, concluye definiendo este último concepto como:

El lugar donde el deudor ejercer de modo habitual y reconocible por terceros la administración de sus intereses.

De este modo, en el caso de una persona física, el domicilio y el centro de sus principales intereses relacionados con el concurso coinciden, por lo que no cabe la aplicación del apartado 2 del artículo 45 TRLC, aplicación que, cabe insistir, está prevista específicamente para el caso en que el deudor sea una persona jurídica.

Así, el Tribunal Supremo zanja una cuestión de lo más controvertida, dejando claro que la especificación sobre el cambio de domicilio de una persona jurídica en el momento de solicitar el concurso de acreedores no debe extrapolarse a los casos en los que el solicitante sea una persona física. Además, sostiene que la competencia territorial del procedimiento concursal de una persona física debe guiarse simplemente por su lugar de domicilio.

En definitiva, podemos sacar en claro dos conclusiones: Por un lado, que el domicilio de una persona natural se determina mediante su lugar de residencia habitual, el cual podemos entender también como su centro de intereses principales.

Por otra parte, el cambio de domicilio reciente no es impedimento para que la competencia territorial del procedimiento concursal de una persona física no corresponda al juzgado del lugar donde reside actualmente, debido a que la restricción establecida en el artículo 45 TRLC con respecto a este aspecto, solo debe aplicarse en el supuesto de que el solicitante sea una persona jurídica, en base a la resolución dictada por el Tribunal Supremo, anteriormente citada.



¿CUÁLES SON LOS EFECTOS DE LA EXONERACIÓN DEL DEUDOR PRINCIPAL SOBRE EL FIADOR, EL AVALISTA Y EL HIPOTECANTE NO DEUDOR?

Marta Bergadà Minguell

Abogada, especialista en Derecho concursal y en la Ley de la Segunda Oportunidad, máster en Derecho concursal y socia fundadora de *Bergadà Abogados*

Estas figuras son mecanismos de seguridad que los acreedores utilizan para garantizar el cumplimiento de las obligaciones contraídas por los deudores

La exoneración del pasivo insatisfecho, la EPI, beneficia solo a los deudores que, no estando incurso en las excepciones y prohibiciones del artículo 487 y 488 TRLC, la soliciten y se les sea concedida por el juez que conoce de su concurso.

Ahora bien, hemos de tener en cuenta que a veces la deuda no solo afecta al deudor principal, sino que hay una o varias terceras personas que han ofrecido una garantía adicional del cumplimiento de la misma a favor del acreedor.

Las figuras garantes que más comúnmente nos encontramos son el avalista, el fiador y el hipotecante no deudor.

La figura del avalista, el fiador y el hipotecante no deudor son conceptos esenciales en el ámbito de las garantías personales y reales en el derecho civil, particularmente en el contexto de las obligaciones y los contratos.

Estas figuras son mecanismos de seguridad que los acreedores utilizan para garantizar el cumplimiento de las obligaciones contraídas por los deudores.

A continuación, se detallan las diferencias entre estos tres tipos de garantías, con ejemplos sencillos y mencionando los artículos del Código Civil español que los regulan.

AVALISTAS

Los avalistas son personas que garantizan el pago de una obligación principal, comprometiéndose frente al acreedor a cumplir con la obligación si el deudor principal no lo hace. Esta figura es común en el ámbito de los préstamos bancarios y las emisiones de títulos de crédito. El avalista actúa como un garante adicional del cumplimiento de la obligación.

Ejemplo: Si Laura toma un préstamo de un banco y su amigo Carlos actúa como avalista, Carlos se compromete a pagar la deuda en caso de que Laura no pueda hacerlo.

FIADORES

La figura del fiador se regula en el Código Civil y es similar al avalista, pero con algunas diferencias significativas.

El fiador se compromete a pagar la deuda del deudor principal en caso de incumplimiento, pero a diferencia del avalista, el fiador puede beneficiarse de la “excusión”, es decir, puede exigir que primero se embarguen los bienes del deudor principal antes de recurrir a su propio patrimonio.

Ejemplo: Si Pedro compra un coche a plazos y su tía Ana se convierte en su fiadora, en caso de que Pedro no pague, el banco debe intentar primero cobrar la deuda a Pedro. Solo si eso falla puede demandar a Ana por el pago.

HIPOTECANTES NO DEUDORES

Los hipotecantes no deudores son aquellos que, sin ser parte de la deuda, ofrecen sus bienes en garantía hipotecaria para asegurar el cumplimiento de la obligación de un tercero. Esta figura permite que un bien inmueble sea usado como garantía sin que el propietario del bien sea el deudor del crédito.

Ejemplo: Si Marta quiere abrir un restaurante y necesita un préstamo, pero no tiene bienes suficientes para ofrecer como garantía, su hermano puede ofrecer su casa como hipoteca para el préstamo de Marta, convirtiéndose en un hipotecante no deudor.

EFFECTOS DE LA EXONERACIÓN DEL DEUDOR PRINCIPAL

Una vez, tenemos claros los conceptos y las diferencias procederemos a estudiar los efectos de la exoneración del deudor principal sobre el fiador, el avalista y el hipotecante no deudor.

Quizás con la anterior normativa no quedaba muy claro como afectaba a estos terceros y, en ocasiones, se les había llegado a exonerar de la deuda en base al artículo 1847 de Código Civil:

La obligación del fiador se extingue al mismo tiempo que la del deudor, y por las mismas causas que las demás obligaciones.

Si bien se trata de una garantía accesoria que debería extinguirse cuando se extingue la principal, el Texto Refundido de la Ley Concursal, en su artículo 492 TRLC, lo excepciona.

El artículo 492.1 TRLC establece:

La exoneración no afectará a los derechos de los acreedores frente a los obligados solidariamente con el deudor y frente a sus fiadores, avalistas, aseguradores, hipotecante no deudor o quienes, por disposición legal o contractual, tengan obligación de satisfacer todo o parte de la deuda exonerada, quienes no podrán invocar la exoneración del pasivo insatisfecho obtenido por el deudor.

Por lo tanto, cuando al deudor principal se le extingue la deuda, el garante sigue obligado al pago de la misma.

El avalista y el fiador responderán con sus bienes presentes y futuros de esa deuda, y el hipotecante no deudor solo con el bien afecto a esa garantía.

Ello tiene un sentido, pues tal como acertadamente escribió Matilde Cuenca:

“(…) En este punto, excepciona legalmente la accesoriedad de la garantía (artículo 1847 CC) y no queda más remedio que hacerlo porque de lo contrario se desnaturaliza la esencia y finalidad última de las garantías personales: que el acreedor pueda reclamar al fiador para el caso de que no pueda cobrar del deudor principal. Precisamente por la accesoriedad que caracteriza a las garantías personales, era necesario que expresamente la ley lo excepcionara”.

Hemos de entender que, al liquidar la deuda, el garante se subroga en la posición del acreedor y, por lo tanto, tendría un derecho de repetición o regreso, o sea un crédito a su favor, o sea, pasaría a ser acreedor del deudor principal.

No obstante, lo anterior, otro de los efectos de la exoneración al deudor es la que establece el artículo 492.2 TRLC:

Los créditos por acciones de repetición o regreso quedarán afectados por la exoneración con liquidación de la masa



activa o derivada del plan de pagos en las mismas condiciones que el crédito principal. Si el crédito de repetición o regreso gozare de garantía real será tratado como crédito privilegiado.

Ello significa que el garante no podrá recuperar el importe que a cuenta del deudor principal haya satisfecho, puesto que su derecho a recobro, quedaría afectado por la EPI del deudor, salvo que la EPI fuera revocada y salvo que el deudor le hubiera otorgado contragarantía con un bien.

Aunque la regla general es la mencionada en el artículo anterior, cabe la posibilidad de que el avalista, fiador o hipotecante no deudor pueda recobrar su crédito.

El artículo 489.2 TRLC, dentro del marco de las deudas no exonerables, establece que:

Excepcionalmente, el juez podrá declarar que no son total o parcialmente exonerables deudas no relacionadas en el apartado anterior cuando sea necesario para evitar la insolvencia del acreedor afectado por la extinción del derecho de crédito.

Por ello, en Bergadà Abogados entendemos que, si el avalista, fiador o hipotecante no deudor se ve, a raíz de la exoneración de su crédito, volcado a la insolvencia ese crédito no debería ser exonerado.

Ahora bien: ¿Puede exonerarse el avalista, fiador o hipotecante no deudor de la garantía que ofreció por el deudor? Si los garantes también se encuentran en situación de insolvencia podrán obtener la exoneración de su deuda, siempre que cumplan con los requisitos y prohibiciones de los artículos 486, 487 y 488 TRLC.

EL SORGIMENT DE NOVES REGULACIONS MUNICIPALS

PER A LES DARK KITCHEN I DARK STORES¹
ESPECIAL REFERÈNCIA AL CAS DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Pau-Oriol Cosialls Perpinyà

Especialista en Dret Aeronàutic i Espacial, ICADE
Màster d'accés a l'Advocacia, UdL

1. Introducció

Els serveis de *food delivery* o de repartiment a domicili de menjar han tingut un notori auge a Espanya, especialment arran de la irrupció de la pandèmia de Covid-19. Amb la declaració de l'estat d'alarma el 14 de març de 2020, l'activitat presencial de restauració va quedar totalment suspesa i l'única alternativa a disposició del sector de la restauració per tal de no cessar per complet amb la seva activitat foren els serveis de repartiment d'àpats a domicili.

Malgrat que, a mesura que la situació anava tornant progressivament a la normalitat, alhora que també ho feia la presencialitat dels consumidors en els negocis de restauració, el model de *delivery* no retrocedia sinó que es consolidava per raó del seu èxit durant la pandèmia i per raó de la comoditat que reporta al consumidor el fet de poder consumir productes de restauració al seu domicili. Prova d'això és que, tan sols l'any 2022, a Espanya es van realitzar 400 milions de comandes per un valor de venda de 2.600 milions d'euros, la qual cosa va suposar un increment en la facturació d'un 80% respecte a les xifres prepandèmia². Alhora, en les dues ciutats espanyoles que encapçalen la demanda, Madrid i Barcelona -en aquest ordre-, aquests serveis han experimentat un augment de les seves operacions respecte a les xifres d'abans de gener de 2019 del 45,87% i del 43,34%, respectivament³.

No obstant això, els serveis de *delivery* han vingut acompanyats de certs aspectes no exempts de controvèrsia social i legal, com ara la figura del repartidor (*rider*) empleat per les respectives plataformes en règim de fals autònom (qüestió ja resolta pel nostre alt tribunal⁴); el *dumping* econòmic amb relació al comerç minorista tradicional; així com pel sorgiment de dues classes de locals de negoci no oberts al públic en el si dels nuclis residencials de població. Es tracta, d'una banda, de les macrocuines fantasma (ang. *dark kitchens*) i, de l'altra, dels supermercats fantasma (ang. *dark stores*).

El fenomen de les *macrocuines* i dels supermercats *fantasma* ha generat especial controvèrsia en ciutats com París, Amsterdam, Madrid, i el cas més pròxim que ens ocupa, que es tractaria del cas de la ciutat de Barcelona. A la ciutat comtal, la ciutadania i el petit comerç local s'han mobilitzat per oposar-se a l'auge d'aquest fenomen, raó per la qual l'Administració municipal ha emprès al llarg dels últims anys, diferents actuacions destinades a eliminar la presència d'aquesta classe de negocis en les zones residencials de població. D'entre aquestes actuacions de l'ens local barceloní destaca l'aprovació del «Pla Especial d'usos d'activitats vinculades al repartiment a domicili» (abr. cat. PEURD, d'ara endavant), el qual s'integra en la «Ordenança Municipal d'Activitats i de la Intervenció Integral de l'Administració Ambiental» (abr. cat. OMAIIA, d'ara endavant).

1 Adaptació al català, amb breu referència al context de la ciutat de Lleida, de l'article «*La nouvelle réglementation pour les dark kitchens et les dark stores de la mairie de Barcelone*», del mateix autor de la present publicació, i publicat l'octubre de 2023, al núm. 95 (2023/1) de la Revista «*Droit et Ville*» (pp. 103-120), de l'*Institut des Études Juridiques de l'Urbanisme, de la Construction et de l'Environnement* (IEJUC), de la Universitat de Tolosa-Capital. En línia i disponible a: <https://www.cairn.info/revue-droit-et-ville.htm>

2 Dades obtingudes d'un estudi de «The NPD group» de 2022, citat en: Autor desconegut: *¿Sabes cuántos pedidos se hacen al año a 6,4 euros por comensal?* Portal «Consumidor Global». 2 d'agost de 2022. En línia i disponible a: https://www.consumidorglobal.com/noticias/noticias-servicios/delivery-en-espana-sabes-cuantos-pedidos-se-hacen-ano-64-euros-por-comensal_3483_102.html

3 Dades obtingudes de l'estudi «*Insights delivery Horeca en España*», elaborat per «*Delectatech*», citat en: Autor desconegut: *Los restaurantes con delivery se triplican en España desde la pandemia*. Portal «Sivarious». 19 d'abril de 2022. En línia i disponible a: <https://sivarious.com/gestion/los-restaurantes-con-delivery-se-triplican-en-espana-desde-la-pandemia-20220419-1947/>

4 Sentència de la Sala de lo Social del Tribunal Suprem 805/2020, de 25 de setembre (RJ 2020\5169). Coneguda informalment com la «Sentència Glovo», fou una sentència pionera a Espanya, en el sentit que declarà que la relació entre el *rider* i la seva plataforma de *delivery* era laboral, i no un arrendament de serveis pel mer fet que el *rider* fos treballador per compte propi.

Si bé, cal mencionar que en el si d'aquest auge dels serveis de *delivery* arreu d'Espanya i d'occident en general, en el cas concret de Lleida aquest *boom* no ha vingut acompanyat –sigui per a bé o malament– de la instal·lació d'aquesta classe d'establiments. No obstant i a títol d'exemple, la figura que sí està present en la nostra ciutat, serien les cuines industrials tradicionals –la qual resultaria ser la figura més anàloga a les *dark kitchens*–, de les quals n'hi ha un petit nombre de situades a les zones dels polígons industrials. En tot cas, l'activitat d'aquestes últimes no està destinada al comerç al detall o al *delivery per se*, limitant-se a la producció de productes de restauració preparats a l'engròs, per a franquícies, o bé en el si de serveis de càtering⁵.

Tot i no haver trobat una explicació documentada al respecte, seria lògic pensar que la principal raó per la qual a la nostra ciutat no s'ha instal·lat cap *dark kitchen* o *dark store*, rau principalment en el fet que Lleida es tracta d'un nucli de població prou petit⁶, tal com perquè la demanda de *delivery* es pugui satisfer a través dels locals de restauració adscrits a qualsevol plataforma digital, que ofereixen aquests serveis a la nostra ciutat. Per tant, en el cas de Lleida, la instal·lació de macrocucines fantasma, en el present moment podria resultar en un excés d'oferta, la qual el públic consumidor no estaria disposat a assumir. Així les coses, seria raonable arribar a la conclusió, que avui en dia ens trobaríem davant d'una inviabilitat manifesta d'aquest model de negoci, en la nostra demarcació⁷.

Així doncs, l'objecte d'aquest breu treball és l'anàlisi objectiva i crítica d'aquest instrument de planificació urbanística i de l'activitat econòmica de repartiment de l'Ajuntament de Barcelona, en poder resultar en un marc normatiu de referència, de cara a possibles regulacions futures per a altres



ciutats; ahora que es faran breus referències, tant a les conseqüències jurídiques de l'aplicació del pla vers els seus destinataris, així com a les vies de protecció civil a l'abast dels veïns de Barcelona per les molèsties irrogades per aquesta classe de negocis.

2. La competència normativa dels municipis per a les autoritzacions i limitacions d'activitats econòmiques com les *dark kitchens* i *dark stores*

Com s'ha avançat, l'Ajuntament de Barcelona, davant del malestar dels sectors prèviament esmentats, ja ha dut a terme un conjunt d'actuacions administratives encaminades a posar fi a les controvèrsies de caràcter veïnal, econòmic, urbanístiques i ambientals generades arran de l'activitat de les *dark kitchens* i *dark stores*, a nivell local.

Així, l'Ajuntament de Barcelona ha dut a terme, en el marc de la coneguda com a «activitat de limitació» de les administracions, l'ordenació de la prestació d'aquests ser-

5 Agraïm al Sr. Ramon Solsona, secretari general de la Federació d'Hostaleria de Lleida, la informació brindada al respecte, en nom i per compte propi. L'agraïment es fa extensible al Sr. Francesc «Paco» Cerdà i a la Sra. Cèlia Perpinyà, per haver facilitat el contacte entre les dues parts.

6 De fet, i per notorietat pública, es pot afirmar que les *dark kitchens* i/o les *dark stores*, se solen instal·lar en ciutats, que almenys disposin d'una quantitat de població prou gran, per a poder satisfer la demanda local. En el cas del nostre país, a part dels dos grans nuclis de població que han optat per posar fre a la polèmica de les *dark kitchens* a nivell local –Barcelona i Madrid (i.e., nuclis que superen el milió d'habitants)–, igualment podem trobar nuclis de població més reduïts en els que hi ha presència de *dark kitchens*. Per exemple, trobem el cas de Bilbao, ciutat que duplica la població de Lleida, però on ja s'hi ha notat l'aixecament de cuines fantasma (Aixa Sánchez: *Las 'cocinas fantasma' llegan a Euskadi tras dispararse el reparto a domicilio*. Crónica Vasca. El Español (25 d'abril de 2021). En línia i disponible a: https://cronicavasca.elespanol.com/empresas/20210425/las-cocinas-fantasma-euskadi-dispararse-reparto-domicilio/576442356_0.html).

7 *Vid. not.* núm. 5. Al respecte, fins i tot cal apuntar el fet que el model de *delivery* a Lleida, està ofert majoritàriament per locals de restauració que realitzen tant aquest servei, com el presencial tradicional. De fet, el sector té més preferència per l'activitat tradicional, ja que els marges de benefici són una mica més elevats en comparació; ahora que l'adscripció als serveis de *delivery* els hi suposen uns costos relativament elevats, tant pels cànon d'adscripció, així com pels percentatges que aquesta s'emporta per cada venda (fins a un 30%), ja sens perjudici del cost del *riders* per a cada comanda, si aquest fos necessari.

Tenint en compte aquests factors, ahora que la situació del sector no és precisament la més idònia en l'actualitat –sigui per les seqüeles econòmiques que ha deixat la pandèmia, així com per la inflació del preu en la matèria primera arrel del conflicte rus-ucraïnès–, ha fet que molts establiments hagin hagut de tancar les portes. Amb la qual cosa, es podria arribar a un hipotètic raonament pel qual si aquesta tendència no es reverteix, fins a cert punt podria donar lloc a un auge d'establiments destinats exclusivament a cobrir el «ninxol» de demanda pels serveis de *delivery* (sigui e.g., a través de *dark kitchens* o altres models anàlegs semioberts al públic). Si bé, es vol remarcar que en tot cas, s'haurà d'atendre a l'evolució tant dels preus de la matèria primera, així com dels patrons i preferències de consum del públic.

veis, amb la finalitat de tutelar certs aspectes d'interès públic⁸. En particular, la tècnica que l'Ajuntament incorpora a través de l'esmentat Pla és la tècnica autoritzadora per a inici d'activitat fonamentalment, per la qual aquells operadors econòmics que tinguin la pretensió d'exercir tals activitats, hauran de complir amb els pressupòsits que el PEURD marqui, a efectes de poder obtenir la pertinent llicència municipal.

Cal recordar que a Espanya, els ens administratius amb caràcter més proper a l'administrat, que tenen potestat, tant per regular el marc d'autoritzacions, així com per imposar limitacions a les activitats econòmiques, són els municipis. Aquesta competència els és atorgada en virtut de disposicions normatives amb rang de llei⁹, les quals disposen que mitjançant ordenança municipal, i segons el que marquin com a excepció les lleis d'ordenació de l'activitat econòmica¹⁰, podran sotmetre a autorització prèvia l'inici de l'exercici de certes activitats econòmiques, sempre i quan es compleixin els pressupòsits de proporcionalitat¹¹ i necessitat¹², per a aquells casos en què l'activitat en qüestió i les seves infraestructures puguin produir danys sobre l'entorn urbà (e.g. olors, fums, i sorolls emanats de les *dark kitchens*);

o bé quan el seu exercici suposi un ús rellevant del domini públic (com és el cas dels *riders*, per raó d'ús freqüent i invasiu de vies de trànsit i vianants). En conseqüència, per a aquelles activitats econòmiques en què es puguin complir potencialment aquests pressupòsits, es justifica que el nombre d'operadors econòmics per a una determinada activitat pugui arribar a limitar-se¹³; tal com vindria a ser en el cas dels negocis que són objecte de discussió del present article.

3. Les vies de protecció civil, enfront de l'activitat de les dark kitchens i dark stores

Com és raonable pensar, tant les *dark stores*, com les *dark kitchens* en especial, constitueixen una font potencial d'immissions, en poder causar l'activitat d'aquests locals, una sèrie d'ingerències indirectes, mesurables i recurrents, que afectin les finques properes -tant si són contigües, com si no-. A tal efecte, si bé de moment no hi ha casos en la jurisprudència de litigis relatius a les immissions generades per aquests tipus de negoci, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ja va establir amb caràcter general, que poden constituir font d'immissions el fum, els gasos, els vapors i les olors, entre d'altres; és a dir, elements que poden emanar (i així ocorre) de les *dark kitchens*¹⁴.

8 Citant la memòria del PEURD, ens diu que el seu objectiu és «la definició del marc per a la regulació de les condicions d'implantació i integració urbana, d'aquest conjunt d'usos lligats al comerç electrònic, amb la finalitat d'aconseguir un encaix adequat d'aquestes activitats (les que són objecte de discussió d'aquest article, entre d'altres), amb la protecció i millora de la qualitat ambiental, així com de l'actual model-ciutat, calibrant-ne els impactes i molèsties que aquestes activitats generen en determinats entorns». Apartat 7.1 de la memòria del PEURD, p. 52, citada en l'«Informe de regulació IR 55/2022», de l'Autoritat Catalana de la Competència. 16 de maig de 2022. En línia i disponible a: http://acco.gencat.cat/web/_content/80_acco/documents/arxius/actuacions/20220516_informe_regulacio_final_cat.pdf

9 Aquesta competència està prevista als arts. 84 i 84 bis de la Llei Estatal 7/1985 de 2 d'abril, de Bases del Règim Local (LRBRL d'ara endavant). Aquests articles plasmen el «Principi de Reserva de Llei» dins del «Principi de Legalitat» en el si de l'activitat administrativa de limitació. En virtut d'aquest principi, tota activitat de limitació de drets que pugui dur a terme una determinada administració -com ara un municipi-, ha de venir *sine qua non*, prèviament habilitada per una norma amb rang de llei, encara que sigui «en blanc» com en la LRBRL, i.e., que la mateixa llei habiliti el seu desenvolupament complementari a través de normes de rang inferior per part d'administracions sense potestat legislativa (i.e., merament reglamentària), com els municipis.

És més, en el cas concret de Barcelona, hi ha la peculiaritat que es disposa d'una norma específica amb rang de llei *ad hoc* amb relació a la LRBRL, aprovada pel legislador autonòmic, que és la Llei 22/1998 de 30 de desembre, per la que s'aprova la Carta Municipal de Barcelona. En la dita llei, la potestat reglamentària municipal queda recollida en l'art. 26, en el qual, amb relació al cas que ens ocupa, en la lletra c) es preveuen les ordenances com a figura de reglamentació, fent especial referència a aquelles que desenvolupen els plans urbanístics i l'ordenació dels tributs locals.

10 Aquí a Espanya, la Directiva Europea de Serveis «Bolkestein» 2006/123/CE, està transposada fonamentalment en la llei estatal 17/2009 de 23 de novembre, sobre Lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici (Llei «Paraigües» d'ara endavant); si bé també hi ha la Llei estatal 20/2013 de 9 de desembre, de Garantia d'Unitat de Mercat (LGUM d'ara endavant), la qual si bé no fou fruit directe de la transposició de la Directiva Bolkestein, té com a objectiu l'ordenació del marc d'accés a les activitats econòmiques en l'àmbit nacional, especialment a través de la delimitació del marc d'activitats econòmiques que precisen (o no) d'un control previ administratiu, a efectes d'inici i execució d'activitat.

11 Principi pel qual es pretén evitar, que l'aplicació d'una mesura limitadora en concret, resulti en una millora marginal o inexistent respecte a l'interès general, el qual pot acabar resultant lesionat. En Autoritat Catalana de la Competència, *op. cit.* p. 2.

12 Principi pel qual s'estableix que aquelles mesures limitadores de l'activitat econòmica, han d'estar clarament definides amb relació al seu objectiu; alhora que degudament justificades, mitjançant l'establiment d'una relació de causalitat entre la mesura limitadora de la competència en qüestió, i la persecució de l'objectiu pretès. En Autoritat Catalana de la Competència, *op. cit.* p. 2.

13 Seguint l'art. 84 bis.1 LRBRL, reproduït de forma bastant similar a l'art. 17.1 de la LGUM.

14 FJ3 de la Sentència de la Sala Civil i el Penal, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya 30/2006, de 17 de juliol (RJ 2007\1660).



A tal efecte, cal recordar que les accions que poden exercitar cadascun dels propietaris damnificats per les immissions, són fonamentalment les accions aquilianes, pels danys patrimonials, físics i morals soferts per causa de l'agent que causa les immissions; acció a la qual es pot sumar, si concorren els pressupòsits, l'acció insígnia contra les immissions, que és l'acció negatòria, a efectes de cessar l'activitat immitent. En aquesta línia i, per consegüent, tal com apunten DEL POZO, VAQUER i BOSCH¹⁵, s'ha de tenir en compte, a efectes de concurrència de tal pressupòsit, si els perjudicis causats revesteixin de suficient substancialitat, cosa que alhora implica ponderar:

- Si la immissió ha de ser tolerada pel propietari que la pateix, sempre i quan la conducta de l'agent immitent sigui d'acord amb els usos locals normals de l'activitat controvertida en qüestió, per la qual cosa, s'haurà d'atendre especialment a cada ordenança municipal al respecte, i;
- Si la cessació de la immissió comportés un risc econòmic desproporcionat per a qui la produeix, tenint en compte que l'esperit de la llei catalana, és el de buscar l'equilibri entre la minimització de les immissions i el seguiment de l'activitat econòmica de l'activitat que causa la immissió. Raó per la qual sota certs supòsits, pot ser difícil que el propietari damnificat pugui veure reconeguda la seva pretensió, i veure's abocat a la tolerància forçosa de la immissió, per ministeri de la llei i dels tribunals.

Encara, caldria saber si l'activitat o instal·lació de l'immoble que causa la immissió, està sota l'empara d'una autorització administrativa per al seu exercici, ja que segons l'art. 546-14.5 del Codi Civil Català, en aquests casos en concret es

presumeix que la immissió és legítima. Aquest fet, implica el deure (almenys parcial) d'assumir la immissió, sempre i quan s'hagin pres aquelles mesures correctores establertes en el marc de l'autorització administrativa en qüestió, a efectes de mitigar al màxim els danys que es puguin irrogar contra les finques veïnes. De no respectar-se aquest pressupòsit, els veïns sí tindrien legitimitat per exercir l'acció negatòria, sens perjudici de la aquiliana¹⁶.

En conseqüència, si els negocis objecte de discussió del present article requereixen d'autorització administrativa per exercir la seva activitat, seria raonable pensar que en principi, no hi hauria lloc a les accions de cessació per a les molèsties que aquesta classe de negocis puguin causar als seus voltants, llevat que aquests negocis incompleixin les mesures de restriccions i precaucions que es puguin haver establert a l'empara de l'autorització administrativa d'inici d'activitat. Tot això, sens perjudici del fet que els veïns continuïn tenint reservada l'exercici de l'acció aquiliana, per a aquells danys i perjudicis presents i futurs que s'irroguin, tot i haver implantat aquestes mesures de mitigació establertes en el marc de l'autorització i de forma diligent.¹⁷

4. El nou marc legal urbanístic per a les Dark Kitchen i Dark Stores a Barcelona

Com s'explicava, el malestar veïnal i del petit comerç local detallista de Barcelona enfront de la situació que ens ocupa, va culminar amb el fet que la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona acordés amb caràcter preliminar el març de 2021, la suspensió de l'atorgament de llicències per a l'obertura de noves *dark kitchens*. Tot, en mires a establir una regulació futura en relació amb el pla-

15 Del Pozo, P.; Vaquer, A.; Bosch, E., (2018): *Derecho Civil de Cataluña. Derechos Reales*. 6ª edición. Editorial Marcial Pons, Madrid. pp. 130-132.

16 Del Pozo, P.; Vaquer, A.; Bosch, E., *op. cit.*, pp. 131-132.

17 Del Pozo, P.; Vaquer, A.; Bosch, E., *op. cit.*, p. 133.

nejament urbanístic de la ciutat comtal, que acabés per posar fi a la desregulació del sector¹⁸.

Respecte al cas de la nostra ciutat, bé i com es deia a l'inici, no disposem de la presència ni de macrocuines fantasma, ni de supermercats fantasma. Per tant, tal com ha passat en tot el conjunt de nuclis de població on han irromput aquesta classe de negocis, l'eventual instal·lació d'aquests a la ciutat de Lleida, no vindria acompanyada de cap altre requisit establert per disposició reglamentària municipal, més enllà del que puguin establir al respecte, tant el «Pla d'ordenació urbanística municipal», aprovat el 25 d'abril de 2018, amb relació a la ubicació d'instal·lacions¹⁹, així com la «Ordenança Municipal d'intervenció administrativa i control d'activitats» de 2012²⁰, a efectes del marc administratiu d'inici i limitació d'activitat.

En concret, aquesta última norma no preveu una figura que en major o menor mesura s'atansi a una definició estricta de *dark kitchen* o de *dark store* -tal com ho ha fet en els últims anys les diferents versions del PEURD de Barcelona (*vid. infra*)-. Amb la qual cosa, la ciutat de Lleida tindria el mateix problema que han tingut la resta de ciutats on al seu dia es van instal·lar aquesta classe d'establiments, en tant que ens trobaríem davant d'una situació d'absoluta desregulació al respecte.

Tornant al cas de Barcelona, es va haver d'esperar fins a l'11 de març de 2022, per a que l'Ajuntament publicqués el PEURD inicial. Mitjançant aquest document, s'establiria una suspensió permanent de l'atorgament de noves llicències tant per les *dark kitchens*, com per a les *dark stores*, per a tot el nucli urbà de Barcelona que tingués la consideració de zona residencial.

Aquesta norma, tot i que fou la regulació provisional, ja fou durament criticada en l'Informe²¹ IR 55/2022 (IR-55/22, d'ara endavant), elaborat per l'Autoritat Catalana de la Competència (ACCO, d'ara endavant): *Grosso modo*, l'informe dictaminà que les mesures previstes en el PEURD provisional²², eren manifestament contràries als ja citats principis emanats de la Directiva Bolkestein, de proporcionalitat, necessitat i eficàcia, amb relació a les noves condicions per a l'atorgament d'autoritzacions d'inici d'activitat. En conseqüència, l'aplicació del PEURD pot desembocar en una alteració de la competència local en el sector, per la potencial expulsió injustificada d'un notori nombre d'operadors de mercat ja existents, que bé els hi resulti impossible de complir els requisits que establia aquest nou pla; o bé per la desproporcionalitat de les mesures proposades, amb relació a la seva aplicació a cada cas concret. Les conclusions d'aquest informe, s'aniran comentant a mesura que avanci l'epígraf, en conjunció amb les diferents mesures proposades en el PEURD inicial.

Respecte al cas concret de l'atorgament de llicències per a les noves *dark kitchens* obertes a partir del PEURD inicial, si bé no se'n va ordenar la seva prohibició total com en el cas de les *dark stores*, s'hi va establir una restricció amb relació al marc geogràfic en què es podien circumscriure: limitant-les a certes zones industrials (*vid. infra*); i limitant la presència d'establiments en tot cas, a carrers amb més de 25 metres d'amplada. Alhora, els nous establiments amb llicència aixecats en aquelles zones industrials permeses, havien de respectar distància mínima de 400 metres, entre altres locals que es destinin a la mateixa activitat (amb plena independència que es tractin de la mateixa empresa explotadora o no).

18 Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona: *Anunci, Exp. Núm. 21PL16835*. Butlletí Oficial de la Província de Barcelona. Publicat al 26 de març de 2021. En línia i disponible a: <https://bop.diba.cat/anunci/3032721/suspensio-de-l-atorgament-de-licencies-i-o-comunicats-i-altres-autoritzacions-municipals-ajuntament-de-barcelona>.

19 Pla d'Ordenació Urbanística de Lleida. Aprovació inicial de 25 d'abril de 2018. La Paeria. En línia i disponible a: https://poumlleida.paeria.cat/documents/doc_tecnic/AI/Doc_definitiu_AI/B_Normes_urbanistiques_00_Normes_urbanistiques_POUM.pdf.

20 Ordenança municipal d'intervenció administrativa i control d'activitats. La Paeria. Publicat al Butlletí Oficial de la Província de Lleida (BOPLL), núm. 58, de 26 d'abril de 2012. En línia i disponible a: <https://seu.paeria.cat/documentPublic/download/18>.

A tal efecte i dins d'aquesta norma, les *dark kitchens* podrien quedar enquadrades dins d'aquella classe de negocis que merament requereixen de comunicació prèvia a l'ajuntament, d'acord amb l'art. 21 a) i b) de l'Ordenança, sempre i quan l'establiment no superi els 400 m² de superfície. En el cas de les *dark stores*, s'enquadrarien també dins de les activitats que requereixen mera comunicació prèvia, segons el calaix de sastre establert en l'art. 21 *in fine*, si la superfície de l'establiment és superior a 200 m²; mentre que si supera aquesta superfície és igual o inferior a l'expressada, es requerirà una declaració responsable.

21 Els informes de l'ACCO, tal com es pot deduir de l'art. 2.4 de la Llei catalana 1/2009, no vinculen al seu destinatari (en aquest cas, a l'Ajuntament de Barcelona), ja que merament s'emeten a efectes de dictaminar l'adequació (o no), d'una determinada regulació sectorial, amb relació a la defensa de la lliure competència.

22 Això, sens perjudici d'apuntar el fet que el PEURD, tot i definir-se nominalment a l'article 5.2 de la seva memòria, com un instrument fonamentalment d'ordenació urbanística, (i per tant, exclòs del marc de les normes transposades i/o continuadores de la Directiva Bolkestein; *vid. not. 6*), acaba sent en essència, un instrument municipal d'ordenació del conjunt d'activitats econòmiques en qüestió que ens ocupen per al present article. Per tant, i a tots els efectes, el PEURD hauria d'estar sotmès a aquest marc de normes recentment esmentat, en ser una norma de caràcter urbanístic, que alhora incideix sobre activitats econòmiques, d'acord amb l'art. 2.3.2 del Manual de transposició de la Directiva de Serveis. En Autoritat Catalana de la Competència, *op. cit.*, p. 4.

L'objectiu fonamental d'aquesta mesura, era parar l'aixecament de macrocuines fantasma en els nuclis de població residencials, a efectes d'eliminar tot aquell agent susceptible de causar immissions a les finques veïnes en les zones residencials. Si bé, l'IR-55/22 critica la mesura en termes de falta de fonament, en el sentit que el PEURD es limitava merament a habilitar la presència d'aquests establiments les zones industrials (*vid. infra*): l'execució d'aquesta mesura, no implicaria que les externalitats generades per l'activitat d'aquests establiments, no tan sols no es mitiguin, sinó que fins i tot podrien augmentar. S'arriba a aquest raonament, en el sentit que el fet que aquests locals es puguin implantar en zones industrials, pot arribar a permetre que els locals siguin fins i tot de major superfície, en comparació als que operaven als nuclis residencials de població. Per tant, això podia arribar a implicar que el nivell de pol·lució generada, pugui arribar a ser major; ja sens perjudici del fet de la suspensió de concessió de llicències per aquelles que haguessin pretès instal·lar-se en nuclis residencials. És a dir, que la delimitació geogràfica de les macrocuines no es tractaria d'una mesura en concordança amb els principis de necessitat i d'eficàcia²³, d'acord amb el mateix esperit del PEURD a tal efecte.

Igualment, l'atorgament de llicències per a les *dark kitchens*, es durien a terme sota la condició que en l'espai interior que ocupessin, s'hi reservés un espai d'espera per als repartidors que es desplacin amb «vehicles de mobilitat personal» (VMP d'ara endavant)²⁴. Aquests espais han de tenir una superfície mínima de 10 m² per a cadascun dels establiments; mentre que si la superfície total de la *dark kitchen* és superior als 100 m², s'hi haurà d'habilitar 10 m² addicionals a tal efecte, i així successivament per a cada unitat de superfície de 100 m² que ocupi l'establiment.

Aquesta mesura, responia al fet de poder donar una possible solució al problema de l'excessiva ocupació de l'es-

pai públic per part dels *riders* que es desplaçessin amb VMP, en els casos d'aquelles macrocuines amb una notòria aflluència de comandes a repartir. No obstant això, l'IR-55/22 també critica aquesta mesura²⁵, en els termes que en la memòria del PEURD, el consistori es limita a determinar que aquest fet es manifesta amb caràcter general a les macrocuines i als restaurants que realitzen servei a domicili; per tant, sense tenir en compte les diferències de nivells d'aflluència de *riders* que hi puguin haver entre diferents locals. Així per exemple, aquells establiments amb baixa aflluència de comandes, es veurien igualment obligats a habilitar aquest espai establert en el Pla (*i.e.*, que en aquests casos en concret, aquesta mesura resultaria contrària als principis de necessitat i proporcionalitat)²⁶. Així mateix, l'informe critica el fet que el PEURD en aquest àmbit, es limita a focalitzar-se merament en els *riders* amb VMP, sense oferir per contrapartida, cap solució concreta per als casos d'aquells que es desplacin amb vehicles motoritzats²⁷. L'ACCO precisament considera que aquests últims, poden arribar a tenir una major incidència respecte a l'ocupació de la via pública, així com en termes de major contaminació generada.

A la vista de l'exposat, l'ACCO conclou en l'IR-55/22, que el PEURD pot arribar a ser una eina que potencialment provoqui l'establiment d'una sèrie de barreres d'entrada, tant per als nous operadors com pels ja titulars de llicències. Per tant, la nova regulació podria implicar tal com es deia a l'inici, una disrupció de la competència, en el marc del mercat local que ens ocupa. Alhora, tal com s'ha vist, l'autoritat esgrimeix que les mesures proposades en el pla manquen de qualsevol mena de justificació²⁸, bo i tenint en compte el fet que la memòria del pla provisional no inclou una anàlisi deguda dels beneficis i costos que puguin comportar la implantació de tot aquest conjunt de mesures limitadores²⁹.

23 Autoritat Catalana de la Competència, *op. cit.* n.º4. p. 11.

24 *i.e.*, bicicletes i patinets.

25 Autoritat Catalana de la Competència, *op. cit.* pp. 12-13.

26 Ja sens perjudici del fet, que tal com apunta l'ACCO en l'IR-55/22, p.14, que els *riders* no necessàriament són personal laboral dels establiments que els lliuren les comandes a repartir, ja que la gran majoria són personal de les mencionades plataformes de *delivery*. Per aquesta raó, l'informe conclou que en el cas d'aquells repartidors que treballin sota la direcció d'una plataforma de *delivery*, no acabin tenint incentiu per a utilitzar aquestes zones d'espera que prescriu el PEURD. Alhora, que l'informe apunta que també s'ha de tenir en compte, que el PEURD no establia cap mecanisme ni mesura fiscalitzadora i/o coercitiva al respecte, a efectes de controlar si les macrocuines i/o el *riders* compleixen amb allò que s'espera per raó d'aquesta mesura.

27 Tal com ho estableix l'IR-55/22, *e.g.*, a través de ciclomotors, motocicletes, turismes, furgonetes, etc.

28.- I en conseqüència, trencant amb el «principi de necessitat» que ha de regir l'activitat limitadora de les administracions, fet que alhora repercutiria en un trencament del «principi de proporcionalitat», a la vista dels arguments exposats.

29 En Autoritat Catalana de la Competència, *op. cit.* pp. 18-20.

Finalment, el 13 de gener de 2023, el consistori municipal de Barcelona va emetre una nota de premsa³⁰ de la qual se'n va fer eco tot el país, en la que es comunicava al públic que el 27 de gener s'aprovaria el PEURD definitiu. I així va esdevenir, publicant-se aquest a Butlletí Oficial de la Província de Barcelona, el 13 de març de 2023³¹.

Si bé, cal dir que arran de la publicació del PEURD definitiu, l'ACCO no ha emès (almenys fins a la data), cap informe d'impacte sobre la competència al respecte. No obstant això, si es té en compte el fet que el PEURD definitiu estableix prescripcions més restrictives que el Pla inicial -tal com seguidament es desenvoluparà- per als operadors de les activitats econòmiques que ens ocupen en aquest article, podem arribar a dues conclusions principals: primera, que el consistori barceloní no ha acabat prenent cap dels criteris establerts en l'IR-55/22; i segona, que en cas d'una eventual evacuació d'un segon informe per l'ACCO, la posició que mantindria respecte al PEURD definitiu seria, *a minori ad maius*, que aquest acabi generant encara una major disrupció sobre la competència, en comparació al Pla inicial.

El document definitiu estableix la limitació d'obertura i funcionament de *dark kitchens* -catalogades a la norma com a «cuines industrials i/o agrupades que realitzin repartiment a domicili»-, les quals tan sols es podran circumscriure exclusivament, a l'àrea del polígon industrial de la Zona Franca³². Així, es deixen les macrocuines industrials fora de qualsevol zona urbana residencial amb caràcter definitiu.

Amb relació a aquest punt, el PEURD definitiu es diferencia de l'inicial d'11 de març del 2022, en tant que a part de la Zona Franca com a àrea exclusivament habilitada per a l'aixecament d'aquests negocis, també s'hi preveïen les zones industrials del Polígon del Besòs i de la Marina del Prat Vermell. No obstant això, aquestes zones van acabar de ser desestimades en el PEURD definitiu, per causa de la proximitat d'aquestes dues unitats urbanístiques industrials, a àrees residencials³³. Aquesta mesura es justifica, en els termes que part de l'esperit del PEURD, és eliminar

aquest tipus d'activitats de les àrees poblacionals, per a relocalitzar-les a nuclis exclusivament industrials -sempre i quan, l'empresa explotadora opti per continuar amb aquesta activitat en concret-.

Després, de la mateixa manera que ho feia la normativa provisional, el PEURD definitiu continua establint el criteri de separació de 400 m entre establiments del sector, tot seguint a l'article 9 ap. a). Igualment, també es prescriu l'obligació d'establir una superfície mínima de 10 m² per a cada establiment per tal que els *riders* puguin deixar els seus VMP, a efectes de poder esperar fins que rebin en mà les comandes a lliurar, així com per cada unitat de superfície addicional de 100 m² que ocupi l'establiment en qüestió (art. 2.1 ap. a) del PEURD definitiu). A tal efecte, els establiments amb llicències en vigor i preexistents al PEURD definitiu i que compleixin amb la resta dels seus pressupòsits, hauran d'habilitar els susdits espais en el termini de 2 anys des de l'entrada en vigor del pla definitiu. Si bé, en cas d'impossibilitat que cada establiment en concret pugui dur-ho a terme, aquests hauran d'establir pels mitjans que estimin convenientes (ja que el pla no n'estableix cap en concret; així com cap mesura coercitiva a tal efecte) un espai habilitat a tal efecte, en un radi màxim de 50 metres del local (DT-4a del PEURD definitiu).

Alhora, i en la línia esperable ateses les actuacions provisionals anteriors, també es va establir definitivament la prohibició general de *dark stores*, en l'art 7.2.3 del PEURD definitiu. Se les defineix com a «espais d'emmagatzematge de repartiment a domicili d'aliments o de mercaderies no perilloses, frigorífics o no frigorífics», i sempre i quan duguin a terme *sine qua non*, una activitat complementària³⁴ de transport -ja que en cas de no complir-se amb aquesta condició, aquests establiments serien merament magatzems, no enquadrables amb la definició del que hauria de ser una *dark store*-. Amb aquesta prohibició establerta, la DT-5a del PEURD definitiu atorga un termini de 6 mesos a partir de 13 de març del 2023, perquè les *dark stores* aixecades a la data -tot i que amb l'activitat ja cessada pel pla

30 Sense autor: *Barcelona no tindrà cuines ni supermercats fantasma per protegir el comerç de proximitat i la vida veïnal*. Ajuntament de Barcelona, Servei de Premsa. 13 de gener de 2023. En línia i disponible a: <https://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2023/01/13/barcelona-no-tindra-cuines-ni-supermercats-fantasma-per-protegir-el-comerc-de-proximitat-i-la-vida-veinal/>

31 Ajuntament de Barcelona: *Aprovació definitiva del Pla especial d'usos d'activitats vinculades al repartiment a domicili*. Butlletí Oficial de la Província de Barcelona (BOPB). 13 de març de 2023. En línia i disponible a: <https://bop.diba.cat/anunci/descarrega-pdf/3405790>

32 i.e., A l'est del Port de Barcelona, i per sota de la Ronda litoral, fins a arribar a la desembocadura del riu Llobregat.

33 *op. cit.* núm. 30

34 El terme «activitat complementària de transport», es defineix en l'art. 7.1 del PEURD definitiu, la qual és l'activitat de transport que necessàriament ha d'acompanyar a l'activitat principal d'un negoci (e.g., en el cas de les *dark kitchen*, la seva activitat principal són els serveis de preparació i venda d'àpats, alhora que requereix el transport per a distribuir els productes que elaboren, al tractar-se d'establiments no oberts al públic consumidor). De totes maneres i amb caràcter general, el transport complementari ja es defineix de forma general en els mateixos termes, a l'art. 102 de la Llei estatal 16/1987 de 30 de juliol, d'Ordenació del Transport Terrestre.

provisional-, bé cessin en la seva activitat complementària de transport³⁵; o bé que sol·licitin el títol habilitant per al repartiment a domicili, en els mateixos termes que ho farien, per exemple, els supermercats tradicionals, o els magatzems de distribució a l'engròs de mercaderies.

Per últim, és de necessària menció el fet que en el PEURD definitiu, s'incorpora un mecanisme d'informació en el seu article 12, pel qual qualsevol interessat que vulgui impulsar -o bé ja n'exerceixi- una de les activitats taxades en el PEURD definitiu, pot sol·licitar la emissió d'un informe previ per part de l'ajuntament, amb el propòsit que seguidament s'explicarà: a tal efecte, l'interessat ha d'aportar tota la documentació possible (*e.g.* plànols, pagament de taxes, etc.), a efectes de demostrar que la seva activitat pot complir -o bé ja compleix- amb les prescripcions del PEURD.

Feta la sol·licitud i aportada la documentació, l'ajuntament disposa del un termini d'un mes per resoldre: Si l'informe resulta favorable, l'ajuntament atorgarà la garantia a l'interessat, que el seu local de negoci no es podrà veure en cap cas afectat per l'obertura de nous establiments, si es preveu que l'obertura de nous locals vagi a esgotar la densitat permesa -tenint en compte els criteris de localització i separació de locals ja mencionats per a la Zona Franca- durant un termini de 6 mesos des de la notificació de l'informe.

5. Les conseqüències de la prohibició de *dark stores* i les restriccions a les *dark kitchens*

Com és lògic pensar, l'execució d'aquest nou marc regulador municipal, ha d'estar sotmès a certes condicions i tuteles vers els subjectes afectats que ja eren titulars de llicències municipals, sigui per raó de la clausura dels seus negocis; o en el millor dels casos, per la relocalització d'aquests a zones permeses (*i.e.* zones industrials); així com en la seva reconversió en activitats permeses per l'ordenança municipal.

Per a les empreses afectades pel pla, és inevitable el fet que l'execució de la nova normativa vindrà acompanyada d'un conjunt de conseqüències patrimonials negatives. En el

sentit, que s'hauran generat una sèrie de costos per als fins ara titulars d'autoritacions, sigui per raó de la relocalització o de reconversió de la seva activitat; o bé pel cessament d'activitat. Amb relació a aquest aspecte i a tall d'exemple, la principal empresa que explotava les *dark stores* a Barcelona, ja va decidir *motu proprio* abandonar la capital del Principat el maig de 2022, degut tant a la falta de rendibilitat del model de negoci a Barcelona, com per raó del futur marc normatiu municipal definitiu que s'apropava³⁶. Tot això, sens perjudici del fet que en tractar-se el PEURD d'un exercici de reglamentació dut a terme per l'administració local en l'àmbit de les seves competències, sigui discutible el fet de si hi ha legitimitat (o no) per part dels destinataris del PEURD, de poder reclamar en seu administrativa a tal efecte, més enllà del marc de recursos interposables contra el Pla en si, en seu contenciosa administrativa.

Tal com apunta EZQUERRA, ni a Espanya ni a les comunitats autònomes, existeix una llei concreta que amb caràcter general estableixi un règim i/o procediment comú per a la concessió, revocació *et al.* d'autoritacions i/o llicències, raó per la qual s'haurà d'acudir a la normativa sectorial de regulació per a cada cas en concret³⁷. Al marge del fet que el PEURD definitiu hagués permès que pugui haver sigut impugnat en seu contenciosa administrativa per qualsevol interessat³⁸ fins a data de 8 de maig de 2023 (par. 3^o del preàmbul del PEURD definitiu), en aquest no s'hi estableix un procediment determinat al qual es puguin acollir els titulars de llicències municipals prèvies a la publicació del pla, amb relació al rescabament de les conseqüències que hagin pogut haver sofert per raó d'aquest canvi normatiu. Així mateix, tampoc s'hi estableix cap remissió a cap altra norma concreta a tal efecte.

Així doncs, aquells negocis afectats pel canvi normatiu aprovat en el PEURD definitiu, i sempre i quan no hagin tingut ocasió de reorientar la seva activitat a una de permesa per la nova normativa per causes alienes a la seva voluntat, es podria concloure que podrien instar un expedient de responsabilitat patrimonial³⁹ contra l'administració local que ens ocupa. S'arriba a tal raonament, sobre la base que la nostra jurisprudència ha reconegut pretensions de

35 Oferint així tàcitament, la possibilitat i/o alternativa de convertir-se en establiments de venda minorista oberts al públic.

36 Garrido, Elena: *Gorillas se va de Barcelona: Busca un socio local para seguir en España*. Diari Metròpoli. 25 de maig de 2022. En línia i disponible a: https://metropoliabierta.elespanol.com/economia/gorillas-se-va-barcelona_55319_102.html.

37 Ezquerria Huerva, Antonio: *Lección 16: la actividad administrativa de delimitación*. En *Lecciones de Derecho Administrativo*, Dirs.: Ezquerria, Antonio; Menéndez, Pablo. Editorial Thomson Reuters Aranzadi, Cizur Menor, ed. 2019. p. 623.

38 Entenen raonablement per al nostre cas, que els principals legitimats i/o interessats a interposar l'expressat recurs, serien tant els titulars de les *dark stores* que per qualsevol raó encara puguin quedar a Barcelona, així com de les *dark kitchens* situades fora de la Zona Franca, sempre i quan hagin optat per acatar contra la seva voluntat, la reconversió de la seva activitat als usos que prevegi el PEURD definitiu; ja que del contrari, les seves llicències haguessin sigut tàcitament revocades. Resulta obvi que els legitimats a tal efecte, disposarien d'una important font per a l'argumentació i prova amb relació a les pretensions que puguin exercir contra el PEURD i l'Ajuntament de Barcelona, que no seria cap altra cosa que l'IR-55/22 emès per l'ACCO.

39 Sobre la base dels arts. 32.1 de la Llei estatal 40/2015, del règim jurídic del sector públic; art. 54 LRBRL; i l'art. 67.1 de la Llei estatal 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.



responsabilitat patrimonial, per a aquells casos en els quals els titulars d'una llicència municipal inicialment atorgada d'acord amb la norma, els hi va ser posteriorment revocada tàcitament per raó d'un canvi reglamentari. Això sí, establint igualment que a efectes de procedència de la pretensió, que el titular de la llicència damnificat no hauria d'haver incorregut en el seu dia, ni en dol, o culpa o negligència greus, amb relació a les condicions prèvies a efectes l'atorgament de la llicència⁴⁰.

6. Consideracions finals

En definitiva, i a la vista de tot l'exposat, és patent que hi ha hagut un augment del rebuig als grans nuclis de població, tant per part dels seus habitants, així com dels petits negocis locals tradicionals, a les grans superfícies destinades a l'elaboració de plats preparats i als supermercats virtuals per al repartiment a domicili. Aquesta oposició s'ha donat, tant pel conjunt d'immissions que aquests negocis generen en els nuclis de població residencials; com per raó de protecció del petit comerç local.

No obstant això, també resulta evident el fet que a efectes socials, ens trobem davant d'una tessitura, si es té en compte l'auge que han tingut durant i després de la pandèmia els serveis

de delivery; o bé poder gaudir dels serveis que ofereixen els establiments controvertits, o bé optar per una major qualitat de vida dins dels nuclis urbans, a través de la supressió d'aquests establiments i eliminant-ne conseqüentment, les immissions que causen. És a dir, que des d'una perspectiva del públic local consumidor, la situació o conclusió a la quals s'arribaria seria «sí als serveis de *delivery*; però les *dark kitchens*, *NIMBY*⁴¹».

Alhora, aquests mateixos factors –especialment, l'oposició que en pugui mostrar el sector de l'hostaleria–, no mereixrien la seva desatenció, en l'hipotètic cas en què finalment arribin a Lleida aquesta classe d'establiments, sempre i quan concorri un escenari de demanda ideal a tal efecte –per improbable que pugui resultar en aquest precís moment–.

En aquest sentit, l'Ajuntament de Barcelona ha decidit posar fre a aquest conjunt de controvèrsies, a través d'una reforma que compleix amb la finalitat per la qual s'ha elaborat. Tot i que sempre pot quedar a l'aire la pregunta, de si la nova regulació compleix o no, amb els principis d'adequació, necessitat i proporcionalitat, respecte a les mesures proposades i a la seva aplicació a cada cas concret; cosa que a la llum de l'IR-55/22, no hi hauria motius per donar una resposta afirmativa a aquesta qüestió.

⁴⁰ Sentències del Tribunal Suprem, de la sala tercera de 24 de juliol de 1989 (RJ\1989\6078), FJ4; i de la sala especial de l'art 61 de la Llei orgànica 6/1985, de 22 de setembre de 1989 (RJ\1992\4365), FJ2.

⁴¹ Acrònim de l'expressió anglesa «*Not In My BackYard*» (tr. No darrere del meu pati; no darrere de casa meua); terme àmpliament usat en sociologia i elaboració de polítiques públiques, pel qual un determinat fenomen (e.g., una activitat econòmica o industrial; certes infraestructures, etc), del qual una determinada societat se'n beneficia, alhora no en vol assumir o exposar-se a les externalitats derivades de la seva instal·lació i/o explotació.

D'altra banda, sense deixar d'atendre el fet que amb la nova regulació (i sens perjudici del que dictaminà l'ACCO al respecte), s'ha intentat buscar una resposta utilitària, mitjançant la ponderació dels interessos dels veïns i del petit comerç al detall de Barcelona; i en menor mesura, els interessos de les empreses explotadores dels establiments que ens han ocupat al present article. S'ha aconseguit acabar amb les *dark stores*, mentre que les *dark kitchens* fins ara situades dins dels nuclis residencials s'hauran de reconvertir en activitats permeses per la norma municipal. Així, s'eviten tant la concentració en massa de *riders* en certs punts de la via pública, alhora que a les zones residencials es mitigarien els sorolls, fums, olors i altres riscos inherents a l'explotació de cuines industrials. Si bé per a aquelles macrocuines existents i autoritzades amb caràcter previ al nou pla, sempre els hi queda la possibilitat de situar-se a l'àrea industrial de la Zona Franca amb caràcter exclusiu, i lluny de les àrees residencials de la ciutat. Així doncs, per una part s'espera que hi hagi una millora respecte a la qualitat de vida dels habitants de Barcelona; així com un reforçament del comerç local de restauració i venda al detall.

Ara bé, fent, un exercici a *cui prodest* (i a qui no) respecte de la nova normativa, sempre es podria raonar que si en la nova regulació s'hagués optat per la reubicació de les *dark kitchens* en les zones industrials de la ciutat comtal més enllà de la Zona Franca⁴² tal com es preveia en el Pla provisional, aquest fet hagués permès una major distribució en el territori, d'aquelles *dark kitchen* que haguessin optat per romandre amb la seva activitat com a tal, tot i la seva al·legada proximitat a nuclis residencials. En conseqüència, en cas d'haver optat per aquesta opció, s'hauria aconseguit un major repartiment de les externalitats generades, amb independència del seu desmantellament a les zones residencials.

Amb relació al fet anterior, estimem que la col·locació d'aquests establiments en una sola zona a través del Pla definitiu, fa que sigui raonable preveure un encariment del preu del servei de *delivery* per als seus usuaris, *e.g.*, per causa de la falta de proximitat, entre la cuina industrial situada a la Zona Franca, i el domicili d'entrega si aquest està situat als barris d'Horta o Sant Andreu; fet que per tant, implica una major distància a recórrer pel *rider* en cada servei, repercutint-ho posteriorment sobre el preu final del servei per al client. En el cas d'haver seguit el PEURD definitiu, els mateixos criteris de localització geogràfica respecte al Pla provisional, hauria implicat que aquests barris podrien haver estat atesos des de cuines industrials situades a la unitat del Polígon del Besòs, de forma més ràpida i sense encarir el preu del transport. Igualment, sens perjudici del fet que la distància entre les *dark kitchen* i la destinació de cada servei de *delivery* en concret, impliqui forçosament una major contaminació, per raó d'aquesta major distància que han de realitzar els respectius transports; alhora que és més esperable que els *riders* deixin d'usar la bicicleta com a VMP, per raó de la situació geogràfica de la Zona Franca⁴³.

Ara, per tant, haurem de romandre pendents, tant del fet de si el PEURD definitiu acaba sent recorregut en seu judicial per part de qualsevulla part legitimada o amb interès legítim -i veure conseqüentment si la jurisdicció contenciosa administrativa ratifica, deixa sense eficàcia o acota la norma definitiva-; així com veure quines solucions s'acabaran duent a terme a la resta de nuclis urbans d'Europa on aquest assumpte està damunt la taula.



42 *i.e.* el polígon industrial de la Marina del Prat Vermell, immediatament contigu a la Zona Franca, a l'altra banda de la Ronda Litoral; i per altra part, el Polígon del Besòs, situat a l'altra banda dels afores de Barcelona.

43 S'ha de tenir en compte al respecte que la Zona Franca és una àrea industrial, situada fora del nucli urbà residencial de Barcelona. Aquest fet implicaria que un trajecte amb bicicleta com a VMP, entre aquesta posició i la plaça de la Sagrada Família (a tall d'exemple, en estar situada al centre de Barcelona), duraria vora uns 40 minuts. Per tant, el servei de *food delivery* esdevindria manifestament improductiu, en cas de realitzar-se a través d'aquest mitjà de transport; raó per la qual, s'arriba al raonament exposat en el text.

29 años

conduciendo
tus ideas



Editorial MIC
www.editorialmic.com

MÁS INFORMACIÓN: 902 271 902

   editorialmic.com

LA RESPONSABILIDAD PATRIMONIAL DEL ESTADO Y LA PLUSVALÍA MUNICIPAL: UN ANÁLISIS DE LOS CASOS DE INDEMNIZACIÓN

Isabel Melchor Pena

Abogada y Responsable Área de Administraciones Púbricas de *Tinsa by Accumin*

1. Introducción

La responsabilidad patrimonial del Estado y la plusvalía municipal -el Impuesto sobre el Incremento del Valor de los Terrenos de Naturaleza Urbana- son conceptos que han cobrado especial relevancia en el ámbito jurídico-tributario en los últimos años.

Con la ya famosa sentencia del Tribunal Constitucional número 182/2021, de 26 de octubre, se declaró inconstitucional el sistema objetivo de cálculo del impuesto de plusvalía municipal. Declarando inconstitucionales y nulos los artículos 107.1, segundo párrafo, 107.2 a) y 107.4 del Texto Refundido de la Ley de Haciendas Locales, que permitían a los Ayuntamientos exigir la plusvalía municipal, con independencia de que hubiera existido o no incremento de valor, y de la cuantía real de ese incremento.

Así, la sentencia determina que el contribuyente podría reclamar la devolución de lo indebidamente pagado, al ser nula de pleno derecho la liquidación practicada si acredita, a través de los medios de prueba establecidos en el ordenamiento tributario, que “el hecho imponible no se ha producido o que se ha producido en cuantía distinta a la establecida por la Administración con su método de estimación objetiva, o que las reglas de cálculo aplicadas eran incorrectas”.

No obstante, la cuestión más polémica de la citada sentencia fue la **limitación de efectos** que expresamente reconocía, ya que impedía acogerse a la declaración de inconstitucionalidad a los contribuyentes con liquidaciones firme y de cosa juzgada y también a los que tuvieran liquidaciones que se encontraran en plazo de recurso y planteasen la nulidad de la liquidación practicada.

Esta postura fue seguida por el Consejo de Ministros, al afirmar que la resolución del TC estableció “unos límites claros, excluyendo la posibilidad de proceder a una revisión por la vía del resarcimiento económico que se pretende con la reclamación de responsabilidad patrimonial” añadiendo que “la limitación de efectos establecida en esta sentencia se vería conculcada si, **de forma subrepticia, a través de la vía de la responsabilidad patrimonial se re-**

abrieran procedimientos administrativos y judiciales firmes para reconocer el derecho al resarcimiento señalado”.

De esta manera, cientos de **recursos de amparo fueron rechazados** por este Tribunal basándose en estos argumentos y, lo que es más importante, lo que hizo el órgano de garantías en estos fallos fue limitar de forma expresa otras vías de reclamación.

2. Reclamaciones de indemnización al Estado por el abono del Impuesto sobre el Incremento de Valor de los Terrenos de Naturaleza Urbana ante el Tribunal Supremo

Tras este fracaso, particulares y empresas acudieron a otra vía de reclamación, ante el Tribunal Supremo, que tenía como base la responsabilidad patrimonial del Estado al aplicar una norma declarada en parte inconstitucional.

Sin embargo, los cuatro primeros recursos presentados fueron desestimados por este alto tribunal que manifestaba que la declaración de institucionalidad “*no conduce necesariamente (...) a calificar de antijurídico el abono de determinadas cantidades en concepto del (impuesto) o que esas cantidades, por equivalencia, constituyan un daño efectivo desde la perspectiva de la responsabilidad patrimonial. Para llegar a tal conclusión es preciso que se acredite a través de los medios de prueba establecidos en el ordenamiento tributario que el **hecho imponible no se ha producido** o que se ha producido en **cuantía distinta a la establecida por la Administración con su método de estimación objetiva, o que las reglas de cálculo aplicadas eran incorrectas**” y a juicio de la Sala estos extremos no fueron acreditados en ninguno de los recursos presentados.*

Por otro lado, la Sala deja claro que, “aunque de una **declaración de inconstitucionalidad** puede extraerse la presunción de la antijuricidad de los daños derivados de los actos de aplicación, lo cierto es que tal **presunción no es absoluta** y puede ser desvirtuada por las circunstancias que concurren en el caso concreto, como aquí acontece. No existe, pues, el automatismo pretendido por la

parte actora, que deduce su derecho a la indemnización del simple hecho de haber abonado el tributo, obviando la existencia de unos procesos previos en los que se tuvo en cuenta la doctrina constitucional emanada de las SSTC 59/2017, de 11 de mayo de 2017, y 126/2019, de 31 de octubre de 2019, y que facilitaron una prueba del hecho imponible en línea con lo declarado por la STC 182/2021, sin que se pusiera de manifiesto una realidad patrimonial que sometida a tributación contraviniera el principio de capacidad económica”.

3. La Sentencia 339/2024, de 28 de febrero, del TS supone la revisión de su anterior jurisprudencia

En esta importante sentencia, el Tribunal Supremo declara que cabe obtener la devolución de lo pagado por “plusvalía municipal” **en liquidaciones tributarias firmes**, cuando en la transmisión por la que se giró la liquidación tributaria no existió incremento del valor de los terrenos y, por tanto, se pagó por una ganancia que realmente no se produjo.

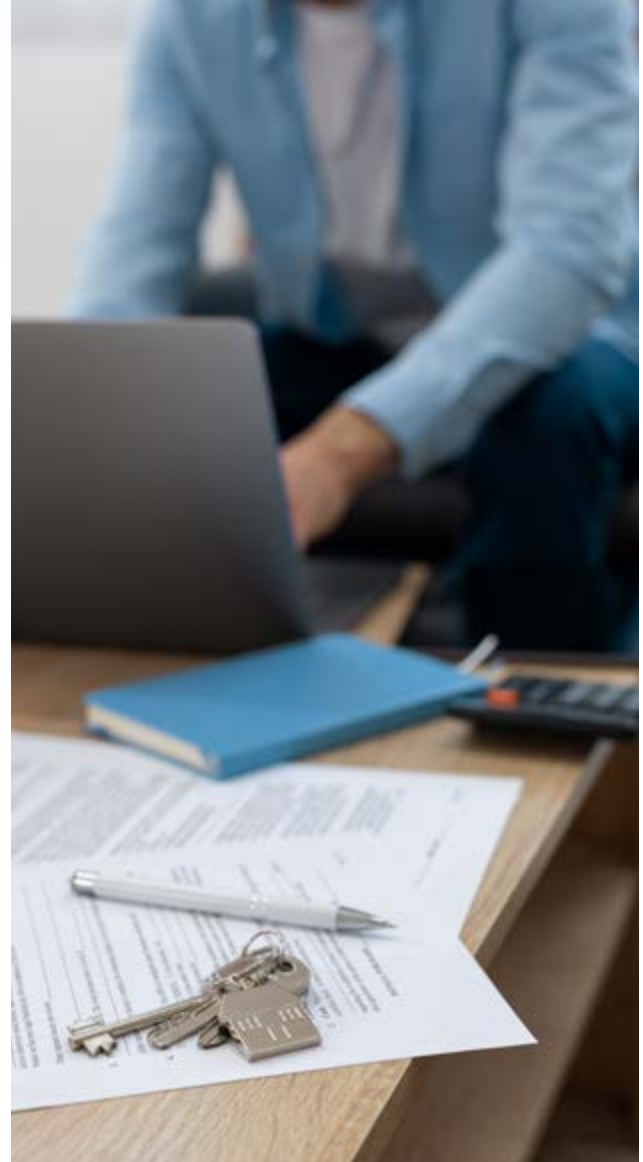
El obstáculo para la devolución de lo pagado en tal concepto era que, en los casos de liquidaciones firmes, es decir, que no se recurrieron dentro de plazo, no existía un cauce claramente establecido en la legislación tributaria para obtener la revisión de oficio de estas liquidaciones, aunque fueran el resultado de haber aplicado una ley inconstitucional. Sin embargo, el Tribunal sostiene que, en estos casos, las liquidaciones firmes que obligaron a pagar a los contribuyentes cuando no existió ningún incremento de valor de los terrenos, son **nulas de pleno derecho**, y que la regla general que impone la Constitución para estos casos es limitar al máximo posible los efectos de la ley inconstitucional. En esta línea, el Supremo considera que la aplicación de la ley ha supuesto el imponer una carga tributaria a una situación en la que no existe incremento de valor que pueda ser objeto del impuesto y reconoce que vulnera el principio de capacidad económica y de prohibición de confiscatoriedad garantizado por el art. 31.1 de la Constitución Española.

Así, y desde esta perspectiva, en esta sentencia se afirma que el art. 217.1.g) de la Ley General Tributaria **permite la revisión de oficio de estas liquidaciones firmes en casos de inexistencia de incremento de valor de los terrenos**¹, ya que, *“aunque la redacción de la Ley General Tributaria no es explícita en acoger estos casos como supuestos de nulidad de pleno derecho, la propia Constitución y la Ley Orgánica del Tribunal Constitucional permiten calificar de nulas estas liquidaciones, y que este conjunto de normas constitucionales habilitan para acudir a la revisión de oficio y solicitar de los Ayuntamientos la devolución del importe pagado por tales liquidaciones, con los intereses correspondientes”*.

¹ Según esta sentencia, estas liquidaciones firmes pueden ser objeto de revisión de oficio a través del procedimiento del 217.1.g) LGT en relación con lo dispuesto en los artículos 161.1.a) y 164.1 CE y 39.1 y 40.1 LOTC. Los artículos 39.1 y 40.1 LOTC contienen un mandato positivo que ya impone la propia Constitución en sus artículos 161.1º a) en relación con el 164.1, de remoción de los efectos de una norma declarada inconstitucional y comportan la consideración de nulos de pleno derecho para los actos de aplicación de aquella norma inconstitucional, y estos preceptos legales constituyen una vía suficiente para aplicar el cauce de la revisión de tales actos nulos de pleno derecho por razón de la inconstitucionalidad de la norma de cobertura.

4. Conclusiones

Con esta resolución judicial, el Tribunal Supremo fija criterio en una cuestión que ha sido resuelta de forma dispar en los distintos Juzgados y Tribunales contencioso-administrativos, y supone la modificación de su propia jurisprudencia.



Ahora el Supremo (sentencia 339/2024, de 28 de febrero) sostiene que las liquidaciones de la plusvalía -IIVTNU- que hubieren gravado transmisiones en las que no haya existido incremento del valor del suelo son actos nulos y que, además, producen una lesión efectiva de un principio de capacidad económica y la prohibición de confiscatoriedad; obligando además, al Estado a asumir la responsabilidad patrimonial por **legislar mal el Impuesto**.

RESSEGUINT ELS DIARIS OFICIALS

Maig - Agost 2024

RD 434/24, de 30 d'abril, pel qual s'aprova l'aranzel de drets dels professionals de la Procuració. (BOE 01.05.24). Correcció d'errors (BOE 06.06.24).

RD 444/24, de 30 d'abril, pel qual es regulen els requisits a l'efecte de ser considerat usuari d'especial rellevància dels serveis d'intercanvi de vídeos a través de plataforma, en el desenvolupament de l'article 94 de la Llei 13/2022, de 7 de juliol, General de Comunicació Audiovisual ("influencers"). (BOE 01.05.24).

RDL 1/2024, de 14 de maig, pel qual es prorroguen les mesures de suspensió de llançaments sobre habitatge habitual per a la protecció dels col·lectius vulnerables. (BOE 15.05.24).

RDL 2/2024, de 21 de maig, pel qual s'adopten mesures urgents per a la simplificació i millora del nivell assistencial de la protecció per desocupació, i per a completar la transposició de la Directiva (UE) 2019/1158 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de juny de 2019, relativa a la conciliació de la vida familiar i la vida professional dels progenitors i els cuidadors, i per la qual es deroga la Directiva 2010/18/UE del Consell. (BOE 22.05.24). Correcció d'errors (BOE 08.06.24).

Acord de la Diputació Permanent de derogació del Decret llei 6/2024, de 24 d'abril, de mesures urgents en matèria d'habitatge. (DOGC 27.05.24).

RDL 3/2024, de 4 de juny, de mesures de promoció de l'ús del transport públic col·lectiu terrestre per part dels joves per als viatges realitzats en el període estival de 2024. (BOE 05.06.24). Correcció d'errors (BOE 18.06.24).

Llei 1/2024, de 7 de juny, per la qual es regulen els ensenyaments artístics superiors i s'estableix l'organització i equivalències dels ensenyaments artístics professionals. (BOE 08.06.24).

LO 1/2024, de 10 de juny, d'amnistia per a la normalització institucional, política i social de Catalunya. (BOE 11.06.24).

Decret 106/2024, d'11 de juny, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. (DOGC 13.06.24).

RDL 4/2024, de 26 de juny, pel qual es prorroguen determinades mesures per a afrontar les conseqüències econòmiques i socials derivats dels conflictes a Ucraïna i Pròxim Orient i s'adopten mesures urgents en matèria fiscal, energètica i social. (BOE 27.06.24).

Resolució TER/2408/2024, d'1 de juliol, per la qual es declara una nova zona de mercat residencial tensionat formada per

131 municipis de Catalunya, d'acord amb la Llei estatal 12/2023, de 24 de maig, pel dret a l'habitatge. (DOGC 03.07.24).

DL 7/2024, de 2 de juliol, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria de finançament dels sistemes públics de sanejament i de regeneració de les aigües residuals, i de serveis socials. (DOGC 04.07.24).

Directiva (UE) 2024/1799, del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, per la qual s'estableixen normes comunes per a promoure la reparació de béns i es modifiquen el Reglament (UE) 2017/2394 i les Directives (UE) 2019/771 i (UE) 2020/1828. (DOUE 10.07.24).

Reglament (UE) 2024/1689, del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juny de 2024, pel qual s'estableixen normes harmonitzades en matèria d'intel·ligència artificial i pel qual es modifiquen els Reglaments (CE) núm. 300/2008, (UE) núm. 167/2013, (UE) núm. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 i les Directives 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (Reglament d'Intel·ligència Artificial). (DOUE 12.07.24).

RD 708/2024, de 23 de juliol, pel qual s'aprova l'Estatut de les persones cooperants. (BOE 24.07.24).

Ordre ISM/812/2024, de 26 de juliol, per la qual es modifica l'Ordre ISM/386/2024, de 29 d'abril, per la qual es regula la subscripció de conveni especial amb la Seguretat Social a l'efecte del còmput de la cotització pels períodes de pràctiques formatives i de pràctiques acadèmiques externes regulades en la disposició addicional cinquantesena segona del text refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, realitzades amb anterioritat a la seva data d'entrada en vigor. (BOE 01.08.24).

DL 8/2024, de 30 de juliol, de concessió d'un suplement de crèdit als pressupostos de la Generalitat de Catalunya de 2023 prorrogats per al 2024 en l'àmbit de la salut i una mesura administrativa. (DOGC 01.08.24)

LO 2/2024, d'1 d'agost, de representació paritària i presència equilibrada de dones i homes. (BOE 02.08.24).

Llei 2/2024, d'1 d'agost, de creació de l'Autoritat Administrativa Independent per a la Recerca Tècnica d'Accidents i Incidents ferroviaris, marítims i d'aviació civil. (BOE 02.08.24).

LO 3/2024, de 2 d'agost, de reforma de la LO 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial i de reforma de la Llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal. (BOE 05.08.24).

DIA DE LA JUSTÍCIA GRATUÏTA



El divendres 12 de juliol, se celebra el **XIV DIA DE LA JUSTÍCIA GRATUÏTA**, que va ser instituït l'any 2011 pel Consejo General de la Abogacía Española.

Aquesta jornada pretén cridar l'atenció sobre l'assistència jurídica gratuïta, remarcar la seva importància per a l'efectivitat del dret a la tutela judicial efectiva i posar en relleu la funció social de l'advocacia en aquest aspecte concret de la nostra activitat.

El Col·legi va convocar una roda de premsa, a càrrec de la degana, Antonieta Martí, i la diputada cinquena responsable de l'àrea del torn d'ofici, Almudena Gonzalez, per donar a conèixer la finalitat de la jornada que no es altra que donar la màxima visibilitat a la tasca dels advocats i advocada inscrits al torn el Col·legi alhora que reivindicar una millora en les condicions dels companys que presten aquest serveis els 365 dies de l'any. Fent incís en aquestes qüestions:

- ▶ Les actuacions del Col·legi de l'Advocacia de Lleida s'han incrementat l'any 2023 respecte del 2022 un 4,18% sent el total d'actuacions 19.484 distribuïdes en les diferents matèries que es presten del Servei de torn d'ofici. Essent la matèria de penal la que ha tingut un increment més considerable.
- ▶ El grau de satisfacció dels justiciables del servei Torn d'Ofici és d'un 8,95%, satisfacció que no es correspon amb les retribucions percebudes (d'acord amb el conveni signat per Consell de l'Advocacia Catalana amb

el Departament de Justícia), sent que l'increment pel 2024 és de 0 €, tenint un IPC acumulat dels exercicis anterior d'aproximadament d'un 28%.

- ▶ Pel que fa als lletrats i lletrades que presten el TO durant l'any 2023 s'ha reduït en l'àmbit de Catalunya en un 5,4%, malgrat que el nombre d'expedients no para de créixer i, en particular, en la província de Lleida el nombre d'advocats inscrits al torn ha passat de 316 al 2023 a 311 al 2024.

- ▶ L'advocacia catalana reclama la necessitat d'incrementar la dotació pressupostària del TOAD en 21,5 milions d'euros per aconseguir equilibrar aquesta situació. L'import destinat el 2023 pel Departament de Justícia a sufragar el sistema de justícia gratuïta ha estat de 66,6 milions d'euros.

Aquest any el **reconeixement que honoren els companys que s'han dedicat més anys al servei del Torn d'Ofici i que destaquen per la seva trajectòria professional en defensa de les persones beneficiàries de la justícia gratuïta**, va tenir lloc en el marc del sopar de la Festa d'estiu que es va celebrar el 25 de juliol.

Els **companys homenatjats** han estat el company del partit judicial de Lleida, **Amadeo Blasco Galí** i la companya del partit judicial de Cervera, **Maria Antònia Boncompte Bernaus**. Moltes gràcies per la seva professionalitat, la seva perseverança i bon fer en la defensa dels justiciables sense recursos.

FESTA D'ESTIU 2024

Un any més amb l'arribada de les vacances el Col·legi celebra la Festa d'estiu, la Comissió de Cultura del nostre Col·legi amb la col·laboració del Grup Advocacia de Lleida vàrem organitzar activitats variades per gaudir d'aquesta festa.

El dimecres, 24 de juliol, va tenir lloc la **vista guiada al MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida**, on vàrem descobrir els principals eixos de l'exposició i vàrem conèixer alguns dels detalls i curiositats que s'amaguen rere les obres.



El dijous dia 25 de juliol se celebrava el **sopar d'estiu** del Col·legi al Restaurant El Molí del Duc.



Amb les postres el Grup Advocacia Jove, van organitzar un emocionant **Bingo Musical** que va posar a prova els coneixements musicals dels assistents amb cançons de tots els temps i l'agilitat visual per cantar bingo!

La música i el ball posaven de nou fi a la nit.



NOVA JUNTA DIRECTIVA DEL GRUP DE L'ADVOCACIA JOVE



El passat dia 23 de maig de 2024 es va celebrar l'Assemblea General Extraordinària de la Junta Directiva del Grup de l'Advocacia Jove de Lleida, en la qual la nova Junta Directiva vàrem prendre possessió dels càrrecs de:

President, el company **Borja Solans Casas** que renova el seu mandat

Vicepresident, el company **Eduard Lacasa Tomàs**

Secretària-Tresorera, la companya **Ariadna Puente Pociello**

Vocal primera, la companya **Clara Barrufet Borrell**

Vocal segona, la companya **Meritxell Ribes Rodríguez**

Enhorabona a tots!

Estimada junta sortint de l'Advocacia Jove de Lleida,

És amb gran satisfacció i agraïment que escric aquestes paraules per expressar el meu més sincer reconeixement als membres del nostre estimat equip de la jove advocacia de Lleida. Després de vuit anys plens d'aprenentatge, creixement i molta camaraderia, és hora de reflectir sobre els nostres èxits i, sobretot, d'expressar gratitud cap als qui han estat els meus estimats companys de viatge.

Aquests darrers vuit anys han estat una gran experiència, i no hauria estat possible sense el compromís i la dedicació dels meus companys de l'equip. És amb admiració i agraïment que recordo els moments de treball en equip, les juntes que hem tingut pels diferents col·legis d'advocats de Catalunya i Espanya, els reptes superats junts i, sobretot, l'amistat que ha sorgit entre nosaltres.

Vull destacar i agrair específicament a Mariona Roig, Blanca Sanjuan, Marc Garcia i Aida León, els quatre membres que han estat a la meua vora i m'han aguantat durant aquest recorregut. La seva dedicació, passió i suport han estat fonamentals per al creixement i l'èxit dels Joves Advocats de Lleida.

En aquests vuit anys, hem compartit molts moments d'alegria i treball. Cada un d'ells ha deixat una empremta indeleble en el nostre col·lectiu i en mi mateix. A través de la seva dedicació, han ajudat a reflotar la il·lusió i la companyonia de la jove advocacia a la nostra ciutat.

Tot i que la nostra etapa actual com a equip ha arribat a la seva fi, vull expressar clarament el meu desig de continuar comptant amb la vostra col·laboració i suport en el futur.

Per tant, a vosaltres, estimats companys de viatge, us envio aquest sincer agraïment públic i la meua més sincera esperança que estareu al nostre costat en les pròximes activitats i propers reptes que ens esperen.

Que sapiguen que us trobaré molt en falta!

Aprofito per felicitar el nou equip que m'acompanya en aquesta nova junta i etapa que desborda d'energia i que amb ells també farem grans projectes per aquest col·lectiu: Eduard Lacasa Tomàs, Ariadna Puente Pociello, Clara Barrufet Borrell i Meritxell Ribes Rodríguez.

Amb gratitud i estima,

Borja Solans Casas,
president de l'Advocacia Jove de Lleida



ACTIVITAT COL·LEGIAL



Conferència "Sistema RETA: Jubilació i altres prestacions", 6 de maig

Organitzada per la Comissió de Formació del Col·legi, va estar impartida per Joan Domingo Cortada, subdirector provincial de jubilació, supervivència i control de pensions de l'INSS, que va donar a conèixer els aspectes relatius a la prestació de jubilació al RETA (anys cotitzats, carències, imports...), així com la resta de possibles prestacions (IT, invalidesa, viudetat, orfanat...).



Reunió amb el ministre Félix Bolaños, 8 de maig

La degana, Antonieta Martí, va participar en la reunió amb el ministre Félix Bolaños a la seu del Consell de l'Advocacia Catalana entre altres qüestions s'ha analitzat la problemàtica dels advocats mutualistes.



Associació contra el Càncer de Lleida. Col·lecta anual, 9 de maig

Un any més el Col·legi fa la seva aportació a la Col·lecta anual de l'associació, junts podem omplir la guardiola per donar suport al malalt i per impulsar la investigació oncològica.



Sessió de treball de l'Àgora per al Dret Civil Català, 13 de maig

La degana, Antonieta Martí, va participar en la segona sessió de treball de l'Àgora per al Dret Civil Català, on s'ha tractat la figura jurídica de la llegítima i la seva regulació. L'Àgora per al Dret Civil Català, és un espai de trobada institucional d'entitats i juristes per ampliar el coneixement i l'aplicació del Dret Civil Català.





Taller “Tècniques d’aikido social per a persones mediadores i mediades: com canalitzar de forma no violenta els atacs en sessions conjuntes i individuals”, 28 de maig

Organitzada pel Centre de Mediació del Col·legi de l’Advocacia de Lleida, va estar impartida per Jordi Palou, advocat, mediador, consultor nacional i internacional. En el transcurs del taller els assistents van experimentar diversos moviments físics d’aikido (art marcial no violenta per restaurar l’harmonia entre la persona atacant i l’atacada).



Celebració de l’Assemblea General Extraordinària, 5 de juny

Celebració a la sala d’actes del Col·legi de l’Assemblea per l’aprovació de la constitució d’una Fundació sense ànim de lucre que assumeixi l’organització i gestió del Tribunal Arbitral de Lleida.



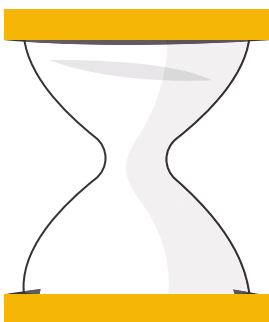
Comiat membres Junta Directiva del FAMILCALL, 5 juny

Dinar de comiat per als membres de la Junta Directiva del Fons Mutual que cessen en el càrrec, als companys Antoni Riba Esteve i Josep Querol Rosell.



Taula rodona-presentació del llibre “Comentario al Código civil de Cataluña. Libro 4: Derecho de sucesiones”, 5 de juny

Organitzada per la Comissió de Formació del Col·legi i l’editorial Atelier Libros Jurídicos, l’autor del llibre Antoni Vaquer va compartir tertúlia amb l’Antonieta Martí, degana del Col·legi, Cristina Sáinz, magistrada de l’Audiència Provincial de Lleida, Jordi Puente, notari de Lleida, i Lourdes Bonet, responsable de l’àrea de formació del Col·legi.





Celebració de l'Assemblea Territorial de la Mutualidad, 12 de juny

Celebració a la sala d'actes del Col·legi de l'Assemblea territorial prèvia a l'Assemblea general ordinària de la Mutualidad de la Abogacia de 29 de juny de 2024. El company Jordi Amorós Arbellón, ha estat elegit com a representant dels mutualistes de Lleida per l'assemblea del 29 de juny.



La Junta Directiva Grup Advocats Joves es reuneix amb la Junta de Govern, 18 juny

La Junta de Govern es reuneix amb els membres de la nova Junta Directiva del Grup d'Advocats Joves (Borja Solans, Eduard Lacasa, Ariadna Puente, Clara Barrufet i Meritxell Ribes) per donar-los l'enhorabona pel mandat que ara comencen i tractar de qüestions col·legials rellevants.



La Junta de Govern es reuneix amb l'alcalde de Lleida, 2 de juliol

La Junta visita la Paeria i en el transcurs de la reunió amb l'alcalde es van tractar entre altres aquests temes: homenatge a l'advocacia del torn d'ofici, mediació i tribunal arbitral, conveni de col·laboració pel servei d'orientació d'estrangeria, Congrés de l'Advocacia Catalana que per primera vegada se celebrarà a Lleida...



La Junta de Govern visita el partit judicial Vielha e Mijaran, 4 de juliol

Una representació de la Junta visita els jutjats i es reuneix amb els companys del partit judicial.





El Col·legi i la Cambra de Comerç constitueixen la Fundació del Tribunal Arbitral de Lleida, 9 de juliol

En l'acte de constitució hi han estat presents els representants de les dues entitats promotores encapçalades, per una banda, per Antònia Martí, degana de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Lleida i per l'altra, de Jaume Saltó, president de la Cambra de Comerç de Lleida. El Patronat de la Fundació està integrat per Julio Olano, president; Pompili Roiger, vicepresident; Anna M. Llauredó, secretària; Carles Rusiñol, tesorero i Jose-Miguel Moragues, vocal; dos membres en representació de la Cambra i tres en representació del Col·legi.

La Fundació és una entitat sense ànim de lucre dedicada a la promoció i el foment de l'arbitratge com a procediment alternatiu de resolució de conflictes, amb seu a la Plaça Sant Joan 6-8. Neix amb vocació de permanència i amb l'objectiu de desenvolupar activitats en l'àmbit local, estatal i internacional. El seu principal propòsit és promoure, impulsar, divulgar i estudiar els valors de l'arbitratge, així com administrar arbitratges, conciliacions i mediacions.



Presa de possessió del nou president del Consejo General de la Abogacía, 19 juliol

La degana, Antonieta Martí, ha assistit a la presa de possessió de Salvador González Martín en el saló de plens del Senat. En el seu discurs ha reclamat un major protagonisme social per a l'advocacia.



El Col·legi i la Paeria renoven el conveni per al Servei d'Orientació en Estrangeria de Lleida (SOE), 10 de juliol

El conveni ofereix suport, assessorament i orientació jurídica, formació i mediació per a persones migrades de la ciutat de Lleida. El servei, que és un dels pioners a l'estat espanyol, ha atès 536 consultes i ha donat formació a 483 persones des de la seva posada en marxa, l'any 2019.

El conveni compta amb tres accions diferenciades: el servei d'orientació en estrangeria (SOE), la mediació comunitària i la formació. En concret, el servei d'orientació a l'estranger és un assessorament jurídic que es realitza cada tercer dimecres de mes amb un professional de l'advocacia que atén, amb cita prèvia, persones amb demandes específiques i de suport en matèries d'estrangeria. També es poden iniciar els primers tràmits administratius. El servei es realitza a les dependències municipals del SAM (Servei d'Acollida municipal a les persones migrades), a l'edifici de Mercolleida. Cal tenir en compte que el SAM també ofereix altres accions a les persones migrades entorn del coneixement de la llengua catalana o de la ciutat.



CENS COL·LEGIAL

ALTES I BAIXES DE L'1 DE MAIG AL 31 D'AGOST DE 2024

ALTES EN EXERCICI

2363 Mariela Zambrana Perez

2365 Irene Tornel Cerezo

2366 Sandra Fernandez Esteban

ALTES SENSE EXERCICI

2364 Núria Jordana París

PASSEN A EXERCENT

1455 Maria Arroyo Bellostas

PASSEN A NO EXERCENT

651 Maria Teresa Bifet Gonzalez

182 Ricardo Borrás Iglesias

1610 Lluís Bordes Capdevila

BAIXES

1369 Miguel Angel Carrión Bonnin (†)

1300 Francisco Aran Guiu

1447 Laura Redondo Girós

1843 Carlos Garcia Robles

439 Fernando Jesús Alamillo Sanz

1202 Montserrat Viladrosa Clua (†)

2108 Alberto Alarcon Morales

90 Antoni Ribera Dulcet (†)

2357 Ana Úrsula Lafarga Más

2345 Teresa Maria Riera Garrofé

1698 Noemí Xipell Lorca

2049 Maria Rosa Llovera Franquesa

EN RECORD DEL COMPANYY QUE ENS HA DEIXAT

El nostre afectuós record pel company que ens ha deixat i la seva família:

Miguel Ángel Carrión Bonnin, col·legiat exercent (30 d'abril de 2024)

Montserrat Viladrosa Clua, col·legiada exercent (16 de juny de 2024)

Antoni Ribera Dulcet, col·legiat no exercent (11 de juliol de 2024)

REGISTRE DE SOCIETATS PROFESSIONALS DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE LLEIDA

SECCIÓ DE SOCIETATS PROFESSIONALS MULTIDISCIPLINARS

BAIXES

Núm. 91: CENTRE D'ADVOCATS LLEIDA, SLP

Data de baixa: 7 de maig de 2024

Antoni Aige Pascual, degà del nostre Col·legi entre els anys 1963 i 1969

Simeó Miquel Roé

Advocat



Amb la ressenya d'aquest degà m'acomio de la sèrie d'articles que us he ofert sobre els degans històrics del nostre col·legi. Hauré cobert més d'un segle, des del 1850 fins al 1969. A partir d'aquesta data tots els degans m'han estat molt més propers, els he conegut, respectat i en molts casos estimat, i no em sento en condicions de fer-ne una crònica objectiva. Per altra banda, corresponen ja a l'època de la transició cap a la democràcia, que crec que mereix un tractament diferenciat. Traspasso la responsabilitat de fer-ho a gent més jove, que tingui més perspectiva històrica i, a partir d'ara, jo procuraré explicar-vos altres episodis de la història del nostre col·legi.

Jo vaig conèixer l'Antoni Aige quan encara no tenia ni tan sols previst dedicar-me a l'advocacia. Era el meu primer any d'estudiant universitari a Barcelona i estava posat fins al coll al SDEUB (Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona). Ell era president de la Diputació de

Lleida i governador civil de Logronyo, un home del règim franquista que, en principi, no havia de tenir cap simpatia amb el sindicat que jo representava. Li volia demanar que ens habilités, per al Sindicat, unes colònies d'estiu al Pirineu de Lleida. Naturalment em feia certa por de presentar-m'hi, però el meu pare em va dir que no patís, que en el fons era una bona persona, amb independència de les seves idees polítiques. I vaig comprovar que era així, em va tractar molt bé, va prescindir del biaix polític de la meua organització i ens va concedir les colònies que li sol·licitàvem. Això és el que puc dir del meu primer tracte personal amb l'Antoni Aige, al marge de la bonhomia que tothom –i jo també, per descomptat- li vam reconèixer fins a la seva mort l'any 2008.

Ara us reproduïxo el passatge que li va dedicar en Rodrigo Pita Mercè en els seus apunts sobre la història del nostre Col·legi:

«Nascut a Lleida el dia 14 de juny del 1922, va estudiar batxillerat a Lleida i després la carrera de Dret a Saragossa. Fou alta en el col·legi de Lleida el 27 setembre del 1948, amb despatx obert a la Plaça de Sant Joan. Fou nomenat president de la Diputació Provincial de Lleida el febrer del 1961 i ho va ser fins a l'1 de maig del 1968. Després va ser designat governador civil de Logronyo, al juny del 1968, fins a l'abril del 1971 en que fou nomenat governador civil de Tarragona, càrrec en el qual va continuar fins l'abril del 1976. Mentre fou president de la Diputació de Lleida, va ser procurador a les Corts Espanyoles.

Fou degà del Col·legi d'Advocats de Lleida entre els anys 1963 i el 1969. Fou president de la Quinta de Salut La Alianza des de maig de 1983 fins a l'octubre del 1993. També fou president de la Cambra de la Propietat Urbana de Lleida entre els anys 1992 i 1993. També ostentà el càrrec de vicepresident de la Federació de Mutualitats de Catalunya entre els anys 1984 i 1994. Va ser president d'honor de la Congregació de Nostra Senyora dels Dolors a Lleida. Va ser condecorat amb la Gran Creu del Mérito Civil, Gran Creu de Cisneros, Gran Creu d'Honor de San Raimon de Penyafort, la Medalla d'Or de la Província de Lleida i el Raïm d'Or de Logroño.

El Degà, President i Governador Aige sempre va destacar per la seva simpatia envers tothom, com per la seva accessibilitat a totes les visites i peticions.»

MISTERIS DE L'ART: EL PRIMER TRACTAT DE PAU DOCUMENTAT

Josep Ma Balasch Mateu

Advocat Lleida núm. col·legiat 1138

El tractat de Kadesh és el primer tractat de pau documentat entre dues civilitzacions, l'egípcia i la hitita, que va tenir lloc entorn de 1259 aC. Aquest tractat posava fi a la guerra que va enfrontar a aquests dos grans imperis.



Ramsés II en la batalla de Kadesh, baix relleu en el Gran Temple d'Abu Simbel d'Egipte (1284-1264 a.C).

La clau fou la batalla de Kadesh, c. 1274 aC, en un lloc situat al nord del Líban dins del territori sirí, en l'actual Kinza a la vall del riu Orontes. Es creu que va estar la batalla més gran de carros de guerra de l'època en la qual varen participar al voltant de més de 5.000 carros i més de 60.000 soldats. La batalla no va tenir guanyador. Encara més, tots dos exèrcits van tenir grans pèrdues i tot feia pensar en un empat tècnic o en una victòria molt pírrica. Donada la situació creada el rei hitita Muwatalli II va sol·licitar una treva i el faraó Ramsés II la va acceptar.

Uns anys després, passat un temps de guerra freda, l'any c. 1259 aC, es va signar un tractat de pau entre el faraó Ramsés II i el rei de l'imperi hitita Hattusili III (successor de Muwatalli II) que els historiadors denominen tractat de Kadesh en honor a l'esdeveniment causant d'aquest.



Tractat de Kadesh subscrit pel faraó Ramsés II i el rei hitita Hattusili III, c. 1259 a.C, idioma acadi, taula d'argila, inscripció cuneiforme, Neues Museum de Berlín d'Alemanya.

El contingut del tractat està redactat en dues llengües, l'acadià i l'egípcia, i el que posa en relleu malgrat que s'estableixi en el mateix text "germandat i pau per sempre" es tracta més aviat d'una aliança molt beneficiosa per ambdues potències. En el tractat es promet amistat eterna, pau duradora, no agressió, delimitació territorial, aliança defensiva, ajuda mútua i acció comuna contra potencials enemics i, per últim, s'estableix un conveni d'extradició.

Els documents que avalen el tractat de pau són diversos. Hi ha dues versions del text del tractat, la hitita i l'egípcia. Quant a la versió hitita, l'any 1906, l'arqueòleg i historiador alemany Hugo Winckler va descobrir en les excavacions que realitza en la capital de l'imperi hitita Hattusa (actual Bogazkoy), en la península de l'Anatòlia, tres taules d'argila cuita en llengua acadià (la llengua franca o diplomàtica de l'època

– s. XIII a C). La versió egípcia està documentada en els murs de dos temples de Tebes (actual Luxor), el de Karnak i el de Ramesseum. Els documents del tractat original en ambdues llengües estaven realitzades en tauletes de plata col·locades en cada cara que s’han perdut.

Les fonts escrites que descriuen la batalla de Kadesh, c.1274 aC es troben en els jeroglífics dels murs de temples egipcis com el d’Abydos, el d’Amon i el de Ramesseum a Luxor, i el d’Abu Simbel a Núbia. També hi ha còpies d’aquests texts que descriuen la batalla en papirs escrits en hieràtic i en tres textos patrocinats per Ramsés II explicant la batalla com a guanyador que es troben en un poema, en un butlletí de guerra o en un relat de baix relleu.



Tractat de Kadesh, replica de coure en baix relleu realitzat l’any 1970 per Sadi Calik, escultor i professor de l’escola de Belles Arts d’Estambul. 2n pis, edifici de conferències de la ONU de Nova York.

Actualment, dues de les taules hitites del tractat s’exhibeixen en el Museu de l’Antic Orient d’Istanbul a Turquia i la tercera es troba en el Neues Museum de Berlín a Alemanya. Una rèplica del tractat realitzada en coure fou entregada a les Nacions Unides pel govern turc l’any 1970. Aquesta taula de coure està ubicada en el passadís dels delegats del segon pis de l’edifici de conferències, prop de l’entrada del Saló del Consell de Seguretat de l’ONU a Nova York.

Com va dir Kofi Annan (7è secretari general de l’ONU) en el discurs pronunciat en rebre l’informe sobre l’Aliança de les Civilitzacions, a Istanbul, el 13 de novembre de 2006, “aquest tractat va marcar una fita a la seva època. Anava més enllà d’un simple cessament d’hostilitats, i comprometia les dues parts a prestar-se assistència i cooperació mútues”.

Bibliografia web

Obsequis de les Nacions Unides

<https://www.un.org/ungifts/es/r%C3%A9plica-del-tratado-de-paz-entre-hattusilis-y-rams%C3%A9s-ii>

Discurs del Secretari General de la ONU, Istanbul, 13 de novembre de 2006

https://www.un.org/es/sg/annan_messages/2006/sgalliancespeech2006.htm

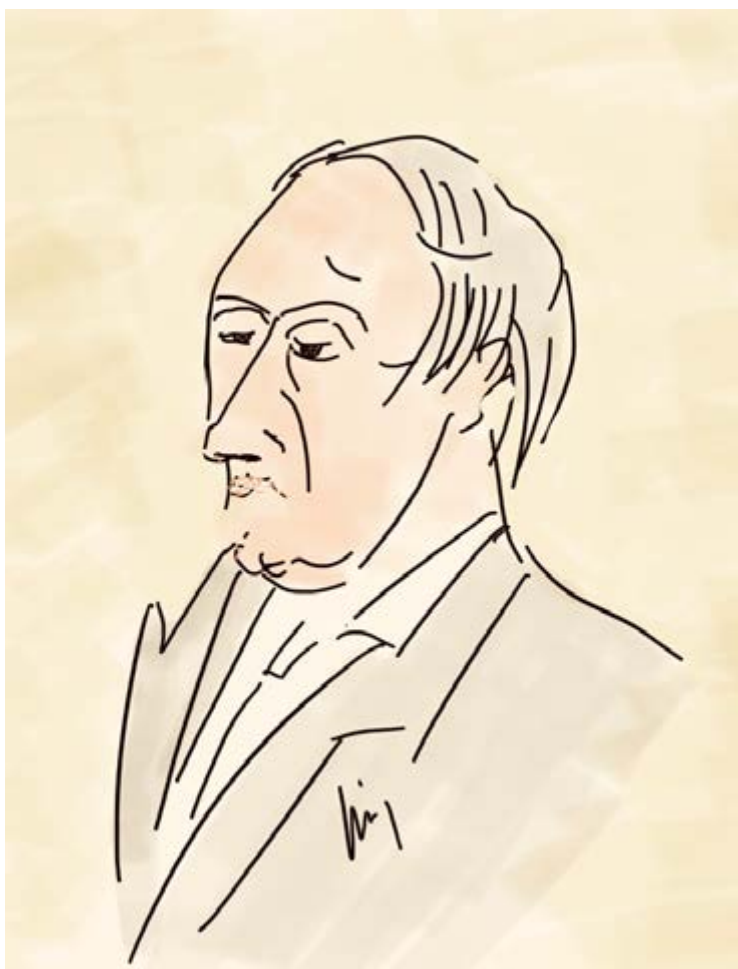

WWW.TCOMPANYSHOP.COM
 Auténtico té de origen

AZORÍN

(APUNTE)

José Luis Rodríguez García

Abogado



Dibujo del autor

Azorín ingresó en la RAE en 1924, hace un siglo.

Leo con interés su extenso discurso impregnado de sentimiento amoroso por España. No me sorprende que al comenzar fije su atención en las tareas de los talleres familiares en los que los artesanos, por tradición, conservan la habilidad en el manejo de las herramientas, disponen del conocimiento de los materiales y transmiten las fórmulas que heredaron.

Agudo observador, advierte que esas labores tienden a desaparecer y reconoce a los artífices su inteligente y emocio-

nal dedicación, haciendo parangón a la que se consagran los creadores intelectuales. Subyace, y lo percibe, que en el trabajo bien realizado hay valor espiritual.

El escritor, dirigiéndose a la docta Institución, pinta con palabras el lienzo literario de España. Para ello se asoma a momentos del pasado y rescata, de la largura del tiempo: lugares, paisajes, cielos, castillos, personajes históricos, vidas..., almas que sintieron el palpito de la eternidad y reviven en su preciso, conciso y luminoso castellano. Una delicia.

SAPS QUÈ?

US CITO PERQUÈ COMPAREGUEU AL JUTJAT ESMENTAT



A vegades s'utilitzen **citar** i **esmentar** com a verbs sinònims, però no ho són.

D'una banda, **esmentar** significa 'fer esment d'algú o d'alguna cosa', és a dir, ens serveix per tornar a referir-nos a un element que ja ha aparegut en el discurs.

- ✓ La persona **esmentada** més amunt va trucar als Mossos d'Esquadra.
- ✓ 5 de maig es va incoar el procediment **esmentat** a la capçalera.

D'altra banda, **citar**, a part de voler dir 'avisar algú perquè comparegui a tal hora en un lloc determinat', també significa 'reproduir oralment o per escrit un text en suport del que es diu'.

- ✓ Us **cito** perquè comparegueu en aquest Jutjat el 2 de març de 2017.
- ✓ La pèrita **ha citat** la definició del diccionari mèdic per justificar el diagnòstic.
- ✓ L'advocat **va citar** les paraules del testimoni per defensar la innocència del seu client.

Per tant, no podem usar **citar** en el sentit d'**esmentar**.

- ✗ En les actuacions citades, es recull l'informe pericial.
- ✓ En les actuacions **esmentades**, es recull l'informe pericial.
- ✗ El citat dia la policia va escorcollar el domicili de l'imputat.
- ✓ El dia **esmentat** la policia va escorcollar el domicili de l'imputat.

Pots enviar-nos consultes i suggeriments a serveilinguistic.dj@gencat.cat.

! PONER ADJETIVOS A LA VIOLENCIA A VECES NOS CONDUCE AL ABSURDO...!

!HUY QUE PELIGRO!
PUEDE SER DENUNCIADO
POR VIOLENCIA DEL
GENERO... TEXTIL!

!MIRE!, AL
SACAR LA CHAQUETA
DEL ARMARIO, ARRANQUE
LA MANGA, Y
ESTA DAÑADA...



Quela